



# LLUCMAJOR

de pinte en ample

REVISTA MENSUAL  
Desembre 1988  
Número 85 - Preu: 100 Ptes

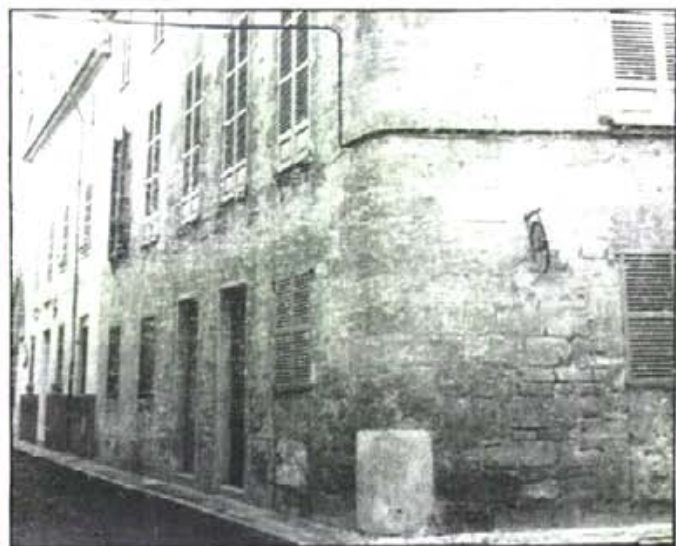
PRENSA  
CORONA



*Col.legi Públic Rei Jaume III*

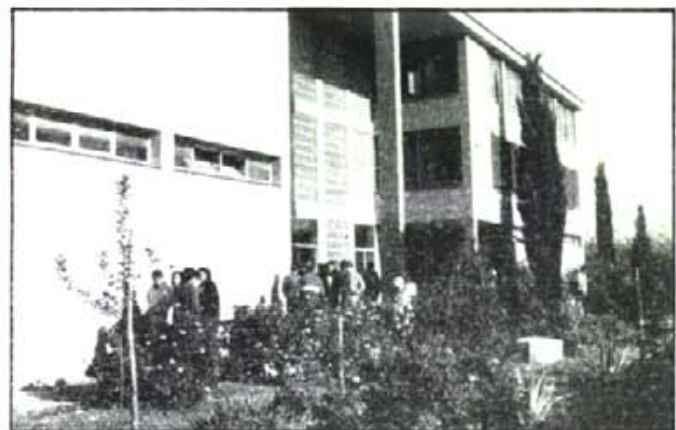


*Col.legi Sant Bonaventura*



*Col.legi Nostra Senyora de Gràcia*

## ELECCIONS DELS CONSELLS ESCOLARS ALS CENTRES DE LLUCMAJOR



*I BUP «Maria Antònia Salvà»*



*IFP «Pere de Son Gall»*



FERRETERA BALEAR.  
S. COOP. LTDA.

# OFERTA NADAL I REIS

 **BOSCH**



SERRA VAIVE  
PST 50  
**6.910 ptes.**



POLIDORA ORBITAL  
PSS 230  
**6.795 ptes.**



DESBARBADORA 1.600 W  
Disc 230 mm.  
**21.995 ptes.**





TREPANT 2V  
PERCUSSOR  
Portabroques 13 mm. 500 W  
**6.990 ptes.**



MOTOSERRA C. 40 E  
Motor 40 c.c. Espasa 16"  
**39.995 ptes.**

ESTENEDOR AMB ALES  
**1.290 ptes.**



COMPRESOR «FERMAQ»  
1'5 CV - 8 ATM  
**39.990 ptes.**



SUPERKITS SAGOLA  
(Joc pistoles per a pintar, petrolejar, inriar)  
**12.900 ptes.**

TAULA PLANXAR FIGU  
**1.495 ptes**



ESTOIG 19 BROQUES HSS  
**1.495 ptes.**



JERRY PAN «FERMAQ»  
Joc de 60 peces d'eines i depòsit gasolina  
**7.990 ptes.**

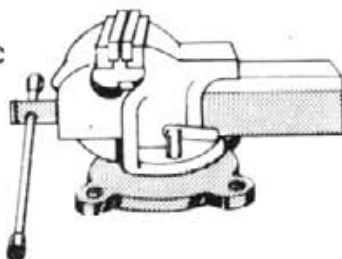
GUANT SERRATGE  
Tipu america  
**115 ptes.**



CAIXA CLASSIFICADORA  
«FERMAQ» COMPLETA  
**1.495 ptes.**



CARGOL DE BANC  
De 63 mm.  
**995 ptes.**



FLEXOMETRE 3 MTS.  
**249 ptes.**



MES DE 20 FERRETERIES

**FERBA**

AL SEU SERVEI, A PROP DE VOSTÈ

*San Jaume*  
**FERRETERIA**

PREUS I.V.A. INCLOS

Revista mensual  
Dep. Leg. PM-350-1.981  
Any VIII

EDITA:  
Obra Cultural Balear de  
Llucmajor

INFORMACIÓ I  
PUBLICITAT:  
C/ Bisbe Taixaquet, 105  
(Llucmajor)

DIRIGEIX:  
Catalina Font

**COL·LABOREN:**

Joana Artigues  
Francisca Barceló  
Ignasi Barceló  
Miquel Barceló  
Miquel Bezares  
Francisca Capellà  
Miquel Cardell  
Joan Clar  
Joan Contestí  
Bartomeu Font  
Joana Font  
Càndida Gamundi  
Antoni Garau  
Catalina Garau  
Joan B. Garau  
Mates Garcias  
Catalina Janer  
Miquel Janer  
Coloma Julià  
Antoni Llompart  
Margarida Martín  
Miquel Mascaró  
Mates Mut  
Miquel Mut  
Guillem Oliver  
Jaume Oliver  
Margarida Palou  
Sebastià Rubí  
Miquel Sbert  
Tomeu Sbert  
Catalina Serra  
Jerònia Socias  
Joan Socias  
Gabriel Thomàs  
Arnau Tomás  
Pere F. Torrents  
Antoni Vadell  
Francesc Verdura

**SECCIÓ ESPORTIVA:**

Coordinador:  
Joan Quintana

**Col·laboren:**

Sebastià Monserrat  
Jaume Manresa

**FOTOGRAFIES:**

M. Clar  
C. Julià  
Mut Fotos  
Antoni Monserrat  
Antoni Oliver

**IMPRIMEIX:**

Informacions Llevant S.A.

El pensament de la  
Revista s'expressa només  
a través de l'Editorial.



# Participació Ciutadana

**S**egons els mitjans de comunicació estatals vint milions de ciutadans eren els afectats pel procés d'elecció de representants dels diferents sectors (alumnes, pares, professors) en els Consells Escolars dels centres educatius no universitaris. El principal problema plantejat a l'hora d'investir el procés era el temor a la manca de participació, tant des del punt de vista dels candidats com des de la perspectiva dels votants possibles. Vet aquí la contradicció: després d'anys i més anys de demanda social per tal de democratitzar l'ensenyament i de pressió per a aconseguir la participació de tots en la gestió de l'educació, arriba l'hora d'aprofitar una situació legal, que tot i ésser millorable, possibilita formalitzar aquella aspiració legítima i els protagonistes, gairebé, se n'inhiben.

És, potser, un símptoma. Indici no obstant això d'una malaltia que progressivament i perillosa s'introdueix al sí de la nostra societat, societat que ningú no dubta de qualificar de democràtica, la malaltia de la renúncia voluntària.

Les instàncies institucionals bé que s'omplen la boca d'invitacions al ciutadà convidant-lo a prendre part activa en l'organització del seu propi destí, en l'àrbitri de la seva pròpia convivència. La legislació vigent bé que permet (més exactament, possibilita) la intervenció dels administrats en molts aspectes que afecten ben directament la seva vida quotidiana. Però, observem la realitat: assemblees d'associacions ciutadanes, assistència de públic als plens municipals, pressió efectiva (pacífica i ordenada, naturalment) sobre autoritats per part dels ciutadans, engrescament ciutadà en iniciatives com les Comissions de Participació Ciutadana engegades per Ajuntaments com el nostre amb intenció immillorable, etc. etc. que haurien d'ésser (en una situació normal) aplecs ben nodrits

de ciutadans i ciutadanes són, habitualment, un desert, amb la presència reiterativa de les mateixes persones, errades de comptes o amb més moral que els sants de l'Antic Testament.

La malaltia hi és, qui sap si provocada, estimulada i alimentada per una programació insidiosa per part d'algú no gens interessat en què la consciència ciutadana s'espolsi la son de les orelles i els administrats facin valer els seus deures, o bé, la malaltia, ve provocada per la inèrcia, per la peresa o la indolència que aforceixen el fet, tan humà al cap i a la fi, de deixar que els altres ens treguin les faves de l'olla... També pot ésser el fatalisme, la convicció tràgica que no hi cal moure un dit perquè, tanmateix, és absolutament inútil qualsevol esforç que no tenguem com a objectiu directe millorar el nostre propi patrimoni individual (quant al col·lectiu, «a veïnat en donendos»).

Davant la insídia, enfront de la inèrcia i del fatalisme és imprescindible, si volem sobreviure amb dignitat, esperar amb il·lusió la nostra voluntat, individual i col·lectiva, i fer efectives aquelles aspiracions que, durant molts anys ens mantenen l'entusiasme, la creença en què un món millor pot existir, si nosaltres volem que existeixi. No podem esperar que des de dalt ens donin totes les coses fetes, que d'alguna manera ens visquin per nosaltres la nostra vida. La participació ciutadana hauria de convertir-se en una realitat tan natural com el menjar o el beure. La presència activa dels protagonistes de la història, els ciutadans, és absolutament segur que introduiria en la, en moltes ocasions, disbauxada vida pública nostrada mecanismes correctors que la farien més humana, que li donarien l'únic sentit que pot tenir: afavorir la convivència i aprofundir en el camí de la millora constant de la vida dels homes i les dones d'aquesta terra i de totes les terres del món.

Ple 28-XI-88

## Aprobat el reglament de participació ciutadana

**Redacció.-** El Ple, que tenia gairebé com a únic punt de l'ordre del dia l'aprovació del Reglament de Participació Ciutadana, començà amb tres esmenes que féu el Sr. Rabasco a l'acta de la sessió anterior. Després de la lectura de les corresponents resolucions de l'alcaldia, el Sr. Tomàs Garcies informà de la possibilitat d'aconseguir unes subvencions de la Conselleria Adj. a la Presidència del Govern Balear per a millora de les dotacions materials de la Policia Municipal; el Sr. Garcies proposà comprar un cotxe Peugeot 309 que seria subvencionat en un 12% per l'esmentada Conselleria. La proposta, condicionada a la concessió de la subvenció i a la posterior aprovació del pressupost de la compra, fou aprovada per tots els grups.

Però el punt central de la sessió fou l'aprovació d'un reglament que organitzarà la participació de determinades entitats ciutadanes en els afers municipals. El regidor Antoni Crespí feu la defensa d'un reglament que, després de molts de mesos de discussió en comissió, regularà l'eix central d'actuació de la seva comissió. El representant del CDS immediatament manifestà el seu acord amb bona part de l'articulat del reglament, però mostrà la seva disconformitat amb el fet que excloués dels canals de participació les entitats sindicals. El regidor Crespí replicà diguent-li que no posaria aquests emperons si hagués assistit a les comissions que discutiren el reglament, on afirmà el regidor del PSOE, quedà molt clar el criteri d'excloure les entitats sindicals i polítiques perquè aquest era un reglament de participació

en la gestió municipal i no en la política municipal. Els sindicats, afirmà Antoni Crespí, estan justament representats en els comitès d'empresa i són aquells els seus òrgans legals de participació, així com les institucions i la contesa electoral són els mecanismes de participació de les entitats polítiques. El Sr. Rabasco retrucà afirmant que el reglament era una eina de participació pensada més per a entitats culturals o esportives que no per als veïnats de zones problemàtiques del terme com les urbanitzacions. El regidor Crespí li contestà que el reglament estava enfocat a la participació de les associacions de veïnats en la gestió municipal i que la norma de la seva comissió era convocar-les per a debatre els temes que les afectassin.

El representant del PSM, tot i lamentant les minves que el reglament havia sofert durant el procés d'elaboració, com el fet que no es permetés la participació directa a cada comissió, manifestà el seu suport crític al reglament. Però presentà una sèrie d'esmenes que, entre d'altres aspectes, explicitaven la possibilitat de participació directa dels ciutadans individuals i no només de les entitats i abolen la necessitat del permís previ municipal per a la col·locació de pancartes, fent-ne suficient la prèvia informació per escrit. Aquestes i altres esmenes dels nacionalistes d'esquerra foren contestades des de les files del PSOE amb diversos arguments, tot i que en algunes concretes s'apuntava un cert consens o possibilitat d'acord. Acord que fou frustrat per la intervenció del portaveu d'AP

que bloquejà el procés d'esmena afirmant que la sessió era per a aprovar o no el reglament i no pas per a discutir-lo, cosa que s'havia fet a bastament a les comissions prèvies, segons el Sr. Mateu Montserrat. Així AP afirmà que només votaria el reglament tal i com estava escrit i que no admetria més debat ni esmena. El regidor de participació ciutadana i el grup municipal del PSOE accediren a la requesta

d'AP, tot afirmant la necessitat d'uns consens que havia obligat a retalls que, en definitiva, feien possible un reglament molt millorable però urgent. Finalment, amb els emperons explícits de CDS i PSM, el reglament fou aprovat per unanimitat.

A l'apartat de precs i preguntes el Sr. Rabasco feu revisar la guerra de declaracions en torn del tema de les subvencions a la urba-

*Ple extraordinari 5-XII-88*

### L'Ajuntament demanarà un préstec de 100 milions

El Ple extraordinari del dia 5 de desembre decidí, a més de les dates per a les festes locals de l'any 1989, la correcció d'un error en la nova tarifa de la Residència i la compra de tres finques veïnades del cementeri, autoritzar un préstec de 100 milions per a les Obres del Polígon Industrial i adjudicar per un valor superior als 44 milions de pessetes l'obra del carrer 2 de maig de S'Arenal.

El préstec de 100 milions, subscrit amb cinc entitats bancàries, anirà destinat a pagar part del sòl on s'ha d'ubicar el polígon així com a cobrir les despeses del planejament (projectes, Pla Parcial). El préstec fou aprovat per unanimitat, encara que el grup d'AP demanà que es fes un estudi financer més detallat. Cal assenyalar que abans que es produeixin ingressos per venda de solars industrials seran necessàries noves inversions per enllestir aquesta realització.

L'altre punt remarcable de l'ordre del dia fou l'adjudicació de les obres de remodelació del carrer 2 de maig de S'Arenal a l'empresa excavacions Pasqual per un valor superior als 44 milions -l'oferta de Pasqual era unes vuit-centes mil pessetes inferior a l'altra considerada-. Abans d'aquesta adjudicació -que provocà un debat entre el grup socialista i el regidor Rabasco sobre el còmput dels dies previs a l'obertura de les pliques, cosa que féu que el regidor centrista no votàs l'adjudicació en considerar-la il·legal- es desestimà, prèvia consideració dels informes tècnics i després d'un debat amb En Rabasco, el recurs de reposició presentat pel grup del CDS contra el ple extraordinari del passat vint-i-u d'octubre que decidí dur endavant la remodelació del carrer dos de maig. El Sr. Rabasco argumentà que no estava contra el projecte sinó contra les irregularitats del seu procés legal. En ambdues votacions, recurs i adjudicació, el CDS quedà sol contra la resta dels grups; només Aliança Popular s'abstingué en la votació del recurs de reposició.

nització de Son Verí. Seguidament demanà si hi hauria problemes contables per a pagar les feines de repintat de part de l'Ajuntament. Finalment denuncià les possibles anomalies que, al seu parer, s'havien pogut cometre en el procés d'adjudicació de les obres del projecte del carrer dos de maig, instant a la secretària en funcions que s'ho repensàs abans d'obrir, l'endemà del ple, les pliques. El regidor Rabasco afirmà que en aquest cas l'Ajuntament havia actuat de manera impropriedat, pot ser sense mala intenció, però demostrant inexperiència i desganà, i el procés havia de ser anul·lat i recomençat. El Sr.

Tomàs Garcies contestà les preguntes del CDS afirmant que, pel que fa al tema de Son Verí el govern municipal no feia comptes entrar en el seu joc als diaris. En el tema de les obres de pintura digué que eren imprescindibles i que disposaven de la corresponent partida. I pel que fa al concurs d'adjudicació de les obres l'actuació municipal, afirmà el Tinent d'Alcalde, el Ple, abans d'adjudicar les obres, veuria el recurs i els informes tècnics.

Una pregunta de públic i dues del grup d'esquerra unida -que mostrà la seva disconformitat amb el reglament aprovat- tancaren la sessió.



## Conferència sobre la Llei de Costes

El senador llucmajorer Antoni Garcies va pronunciar el passat divendres dia 25 una conferència sobre la Llei de Costes. L'acte, que s'inscriví en la sèrie de contactes que els representants mantenen amb els ciutadans, havia estat organitzat per la Comissió de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Lluçmajor.

El senador Garcies destacà la importància de donar a conèixer una llei nova de costes en un municipi com Lluçmajor que en té una extensió considerable i hi viu abocat. Resaltà també la importància d'aquesta llei, imprescindible per a desenvolupar el manament constitucional que obliga a conservar i protegir el domini públic marítim-terrestre que, per mor de les mancances de l'anterior legislació, havia estat repetides vegades privatitzat i degradat. La nova llei de costes, segons Antoni Garcies, garanteix la conservació i ús compartit del patrimoni comú que és la vorera de mar, tot respectant els legítims drets i interessos dels ciutadans individuals. Aquesta Llei de Costes, malgrat les innovacions que introdueix en la delimitació del domini públic i les restriccions que afectaran la seva immediata zona de protecció, no afectarà gaire, de manera immediata, el terme de Lluçmajor. Al final de l'exposició del senador Garcies s'inicià un debat amb el públic, que omplia la sala, sobre diversos aspectes de la nova llei.

Vagi la nostra enhorabona per aquesta iniciativa, desitjant que contactes d'aquest tipus amb els representants del poble siguin de cada vegada més freqüents en benefici de la democràcia.

## Certamen de fotografia

### Organitzat per l'Agrupació Socialista (PSOE)

L'Agrupació Socialista de Lluçmajor (PSOE) ha organitzat un concurs de fotografia per a tots els aficionats del terme municipal.

Les fotografies presentades s'adaptaran als temes:

- Terme de Lluçmajor
- Tema lliure.

Cada concursant podrà presentar un màxim de dues obres, en blanc i negre o en color, del tamany (24x30) o (30x40) i muntades en cartolina blanca, amb 5 cmts. a cada banda.

Al dors de cada fotografia s'ha d'indicar el lema, el títol i el lloc concret del terme municipal.

Juntament amb les obres, s'haurà d'entregar una plica tancada amb les dades següent: lema, nom, domicili i telèfon.

La data límit d'entrega és el dia 16 de desembre a la papereria SOLIXENT, C. Convent, 26.

Les fotografies seleccionades i premiades s'exposaran a la sala d'exposicions de SA NOSTRA, del dia 25 de desembre a l'1 de gener de 1989.

El veredict del jurat es realitzarà el dia 24 de desembre a les 17 hores, en el local de l'Exposició, i acte seguit, s'entregaran els premis als guanyadors.

Les obres premiades seran propietat de l'entitat organitzadora i les no premiades es podran recollir personalment a la papereria SOLIXENT a partir del dia 3 de gener de 1989.

A tots els concursants se'ls obsequiarà amb un rodet de la marca FISICOLOR, patrocinat per POLACOLOR S.A.

La participació al concurs suposa l'acceptació de les bases per part dels concursants.

### PREMIS

Tots els premiats rebran una placa de l'organització i a més, un dels premis següents:

- Premi especial de l'Ajuntament
- Premi SA NOSTRA (5.000 pts.) en metàl·lic.
- Premi Forn Ca'n Roser (5.000 pts.)
- Premi Fotos Fermín (10.000 pts. en material fotogràfic)
- Premi Viatges Xaloki (un viatge a Eivissa per a una persona).
- Premi Destileries F. Vidal Catany (un lot de Nadal)
- Premi Elèctrica Calafat (lot obsequi especial).

Boutique

c. Impremta n.º 1 (Pas d'en Quint)  
Tel. (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

## Premi a la revista «Curolles» de l'IBUP Maria Antònia Salvà

El passat 30 de novembre es va concedir el premi «Francesc de Borja Moll» de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear a la revista escolar de «Curolles» dels alumnes de l'institut de

batxillerat Maria Antònia Salvà de Lluçmajor. Aquest premi, que es concedeix per la labor desenvolupada en benefici de la Llengua Catalana i la Cultura de les Illes Balears es va lliurar el passat 30 de novembre a la Sala Mozart de l'Auditori de Palma a través d'un solemne acte acadèmic.

El premi consistia en 50.000 ptes. meresquides per a tots quants fan possible l'edició «Curolles». Enhorabona!

## Col·loqui sobre el Pla d'Ocupació Juvenil

Dilluns dia 12 del present es celebrà, a les nou del vespre a la sala de cultura de l'Ajuntament (antic Salon) una conferència sobre el Pla de Treball Juvenil a càrrec de destacats membres de la Federació Socialista Balear del PSOE. L'acte l'organitzava l'Agrupació Socialista de Lluçmajor.

També a l'Institut de Formació Professional va tenir lloc un interessant debat sobre aquest polèmic pla entre membres de les joventuts del PSM, de CCOO i d'UGT, per l'oposició i, en defensa de les posicions del govern, de les Joventuts Socialistes (PSOE) i un empresari. L'assistència fou massiva i el debat crític i viu.

## La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.



## Jornades ecologistes a Lluçmajor

La Coordinadora de Defensa de Sa Marina ha posat en marxa el procés d'organització d'unes jornades que permetin la trobada dels diferents col·lectius que, dispersos per Mallorca, mantenen actituds de resistència contra la destrucció de paratges i ecosistemes.

En aquest sentit s'han començat a mantenir contactes amb alguns d'aquests grups per tal que participin des del començament en la convocatòria i organització d'aquestes jornades. La impressió després dels primers contactes és positiva, ja que entre aquests col·lectius de base la necessitat d'establir formes de coordinació era un tema que es manifestava feia temps.

L'objectiu que es persegueix és, fonamentalment, avançar en el nivell d'organització del moviment ecologista, ja que la coordinació permetria treure més efectivitat de les lluites que es mantenen disperses i localitzades. Esperam també d'aquestes jornades un intercanvi de les experiències, mètodes i perspectives de treball de cada grup, que es puguin plasmar en la redacció d'un «manifest ecologista» que clarifiqui davant l'opinió pública la situació real de la problemàtica ecologista a Mallorca i pugui ésser assumit per amples sectors de la població, servint com a instrument de mobilització i organització per acabar amb el procés de degradació de la nostra terra.

La Coordinadora de Defensa de Sa Marina convoca i convida tots els grups i ciutadans preocupats per aquest tema a participar des del començament en el procés d'aquestes jornades, que està previst que es duguin a terme a mitjan gener.

## Veredictes del Certamen de Fires/88



Premi d'aquarel·la de Joan Suau

El passat mes d'octubre es va realitzar un Certamen Artístic de Fires/88 organitzat per l'Ajuntament i el veredictes fou el següent:

Premi de Pintura: Angel Sanmartí

Premi d'aquarel·les: Joan Suau

Premi de dibuix (declarat desert).

Angel Sanmartí (Palma, 1945) ha fet exposicions col·lectives a la II Biennial de Pintura Contemporània (Barcelona, 1978), Mostra d'Art Actual a Balears (Palma, 1981), arco 85 (Madrid), Sala Pelaires (Palma, 1986). També ha realitzat diferents exposicions indi-

viduals i una llarga llista de premis en la qual hem d'esmentar la Medalla de Plata al I Certamen de Pintura de Balears (1974), Primer Premi Certamen de Pintura de Calvià (1976), Primer Premi Pintura d'Andratx (1977), premi Ciutat de Palma (1981).

El segon artista premiat és Joan Suau, el qual també compta amb un extens i important currículum: 1985, Galeria Gavellins-Capdepera; J.P. Gullery (Londres). El 1986 obté el Primer Premi Vila de Santanyí i l'any 88 el primer Premi ex equo del Teatre Principal.



Premi de pintura, d'Angel Sanmartí

## Trobada de seixantines llucmajoreres

El passat 23 d'octubre es reuniren a Lluçmajor totes les al·lotes llucmajoreres nascudes l'any 1928. Per celebrar aquest aniversari i principalment per recordar temps passats i moments agradables. A la convocatòria es va fer constar expressament la importància de poder recordar jocs, anècdotes i tantes altres coses que fan d'un grup de gent un punt d'unió.

La trobada començà amb una missa al convent i després un dinar al Santuari de Gràcia on, segons tenim entès, els donats se varen lluir amb el servei. Com calia esperar, tot va acabar en cançons i rialles que era del que es tractava. Pareix ésser que quedaren convidades per tornar-hi.

## Exposició de pintura de Maria Bravo

De l'1 al 4 de desembre Maria Bravo va oferir una exposició de pintura organitzada per l'Obra Cultural Balear de S'Arenal i Lluçmajor a la capella de la Parròquia de S'Arenal, C. Vicaria, 1.

Na Maria Bravo va néixer a Lluçmajor el 1958, després va viure a S'Arenal i actualment a Palma. Pinta des dels 15 anys. Va començar treballant l'abstracte i a partir de 1983 va començar a donar formes a la seva pintura. Des de llavors no ha deixat mai de pintar, tant si passava temporades d'introversió o temporades més tranquil·les.

Ella reconeix una evolució però es nega a classificar i a definir la seva obra. Al llarg de la seva trajectòria ha realitzat exposicions i col·laboracions següents:

«Es portal». Menorca-1980.

«Xocolat». Palma-1980.

«Espai Obert». Palma-1981.

«Homenatge a Miró». Palma.

«Exposició Art Actual». Muro-1984.

«Exposició d'Instrumentes». Ajuntament de Palma-1985.

«Màscara». Galeria Altair. Palma.

Vestuari per a «Tahali de Tahur». Imakenes. Festa Parc de la Mar.

Presentació, juntament amb Esther Olondriz, des disc «Sis som» amb el mural «Es pes de sa palla». Palma-1988

Exposició col·lectiva «Hostal Coronas». Palma-1988.

## Concerts i actes culturals per al mes de desembre

Durant el mes de desembre i les Festes de Nadal hi haurà una sèrie d'actes culturals que s'han de sumar a les celebracions tradicionals de cada any (concurs de dibuix per escolars, cavalcata dels Reis...).

Després de la conferència de Til Stegmann, el recital poètic de Núria Candela i el concert de cambra de la Jove Acadèmia Instrumental, celebrat S'Arenal el passat diumenge dia 11, la Comissió d'Educació i Cultura de l'Ajuntament ha anunciat que per a divendres dia 16 està prevista la representació de l'obra de l'anomenat «teatre de l'absurd» d'Engène Ionesco. L'escenificació ha de córrer a càrrec del grup «Estudi Zero» i tindrà lloc en el Teatre Recreatiu a les nou i mitja del vespre.

Un poc més endavant, el diumenge dia 18, hi haurà un concert de Nadal amb la participació de tres masses corals i d'una orquestra de cambra. Es tracta de la Coral Infantil de Joventuts Musicals, la Coral Juvenil de Joventuts Musicals i la Coral Universitària i la Camerata Instrumental. Després que cada Agrupació haurà interpretat diverses composicions en solitari, hi haurà una cloenda conjunta. El concert es farà a les set i mitja del vespre en el Convent de Sant Bonaventura.

També més endavant, el 30 de desembre, a S'Arenal actuarà el grup Cucorba a la Plaça Maria Cristina, a les tres i mitja i a Lluçmajor hi haurà una exposició de pintura d'Aina Mir.



# Eleccions dels Consells Escolars als centres de Lluçmajor

El consell escolar de l'IBUP M<sup>a</sup> ANTÒNIA SALVÀ està compost per:

Director: Miquel Sbert.

Representants professors: Joana Ferretjans Monserrat, Joana Martorell Nicolau, Miquel Martorell Fullana, Rafel Cortès Mora.

Representants pares d'alumnes: Joan Beltran Solivellas, Joan Bonet Ferretjans, Manolo Garcia Moreno.

Representants dels alumnes: Sebastià Alzamora Martín, Magdalena Gelabert Rigo.

El nombre de professors és de: Els quatre candidats.

El total d'alumnes de l'institut és de 463, els vots emesos, repartits entre els candidats, fou de 407, 9 en blanc i 1 nul.

Dels pares tan sols en votaren 78 (1 en blanc). En quant als candidats només se'n presentaren tres proposats per l'APA.

Per altra part el consell escolar de l'IFP PERE DE SO'N GALL quedà format així:

Director: Miquel Adrover Alonso.

Representant professors: Mateu Bauzà Blanch, Sebastià Camps Gelabert, Joana Rebassa Llull.

Representant pares d'alumnes: Margalida Lladó Tomàs, Josep Manresa Clar, Joan Tauler Antich.

Representant d'alumnes: Joana Aina Miquel Muñoz, M<sup>a</sup> Esperanza Rigo Alfaro.

La poca participació dels pares fou la nota a destacar de dites eleccions, ja que només foren 16 els qui votaren.

La participació dels alumnes fou major ja que d'un cens de 311 anaren a votar 234 alumnes.

El nombre de candidats era 10.

Del professorat votà el 100% - 36 votants.

## COL·LEGI PÚBLIC REI JAUME III

Al col·legi públic d'EGB —Ses Escoles—, el Consell Escolar és el següent:

Director: Magdalena Garí.

Representants de professors: Joan de Diago Rueda, Fca. Rubí Güells, Fca. Vidal Tomàs, Coloma Noguera Barceló, M<sup>a</sup> Teresa Miralles Ripoll, Margalida Font Ferrà, Bàrbara Tomàs Romaguera, Matilde Barceló.

Representants de pares: Jerònia Clar Monserrat, Jaume Manresa Duran, Antònia A. Obrador Moll, Miquel Rubí Cardell, Francesc Vidal Tomàs.

Representants d'alumnes: Yolanda Muñoz Llompart, Maria Mas Mora, Ferran Pesset Garcia.

Els professors varen votar un 100%.

El total d'alumnes del Col·legi és de 675 si bé només podien votar 211 (corresponents a 6è, 7è i 8è). Ho feren el 100%.

Quant als pares, de 852 que tenien dret a vot només ho feren 77... En definitiva percentatges parells a altres col·legis.

I passant als altres col·legis concertats, tenim:

### Col·legi Nostra Senyora de Gràcia:

Director: Bernat Ramon Munar.

Representants dels professors: Aina Nadal Pascual, Isabel Ferrà Llompart, M<sup>a</sup> Magdalena Ferriol, Catalina Sastre Puigserver.

Representants pares d'alumnes: Antònia Salvà Aulet, Antoni Tomàs Puig, Llorenç Socies Garau, Tomàs Cantallops Salvà.

Representants d'alumnes: Andreu Bonet Julià, Catalina Villalba Oliver.

Representants de l'Entitat Titular (aquesta figura només existeix als col·legis concertats): Sor Margalida Villalonga Sastre, Antònia Isern Oliver, Joana Vanrell Vaquer.

Per part dels professors es presentaren 7 candidats dels quals en varen sortir quatre. Votaren el 100% de professors.

Quant als alumnes si bé el col·legi en té 364 només podien votar 125, els quals ho feren triant als dos representants de sis candidats.

Per part dels pares es presentaren 8 candidats, i en sortiren quatre.

## COL·LEGI SANT BONAVENTURA

Director: Miquel Balle.

Representants professors: Miquel Gual, Jeroni Tomàs, Maria Moll, Miquel Adrover.

Representant de pares d'alumnes: Rafel Fiol, Gabriel Moragues, Damià Tomàs, M<sup>a</sup> Dolors Bas.

Representants de l'Entitat Titular: P. Salvador Cabot, P. Francesc Coll, P. Jaume Genovart.

La participació dels pares si bé escassa, comparada amb altres centres és considerable, de 323 pares amb dret a vot n'hi anaren 76.

El nombre total d'alumnes és de 237 però només podien votar els de segon cicle, que ho feren majoritàriament i elegiren als dos representants que els correspondia.



**ESPORTS  
LLOMPART**

Espardenyeria

GRAN VARIETAT  
D' ESPARDENYES,  
PRENDES ESPORTIVES  
I ARTICLES DE PESCA

C/ Estrella, 21  
Tel. 66 05 78  
LLUCMAJOR

**PETITONS**

ARTICLES  
INFANTILS

LLISTES  
NAIXEMENT



Plaça d' Espanya, 46 - Tel. 66 18 59  
LLUCMAJOR



## Constitució de la «Plataforma pel Dret al Treball dels Joves» a Mallorca

Com a resposta al «Plan de Empleo Juvenil» i en el marc de les mobilitzacions que culminaran en la vaga de dia 14 s'ha constituït la «Plataforma pel Dret al Treball dels Joves». Aquest és el seu manifest:

Les entitats sotasignants, preocupades pels problemes dels joves per accedir a un lloc de treball i de manera especial a la primera ocupació, ens constituïm en «PLATAFORMA PEL DRET AL TREBALL DELS JOVES» a l'illa de Mallorca.

Recollim la tradició i experiències de diverses entitats i organismes que al nostre país s'ha preocupat en els darrers anys per l'estudi i resolució d'aquest problema tan greu. Especial referència a les seccions juvenils dels sindicats, entitats socials, organitzacions polítiques juvenils i Consells de Joventut.

Ara, en el moment en que el Govern Central planteja una proposta que conculca greument el més elemental dret dels joves al treball hem decidit juntar els esforços per assolir una proposta que afavoreixi radicalment l'ocupació dels joves i alhora impedir l'aplicació «PLAN DE EMPLEO JUVENIL» que a la pràctica no és més que un nou model de contracte que no respon a uns objectius clars que permetin la creació de nous llocs de feina estables, i del qual destacam com elements més negatius els següents:

1.- La seva aplicació implica una discriminació palesa dels drets laborals de la joventut, conculcant: la Constitució, arts. 9.2, 14 i 35, referents a la no discriminació; l'Estatut dels Treballadors, arts. 4.2 c, 8, 16, 17.1 i 28, referits a la no discriminació i als tipus de contractes; i Conveni III de la O.I.T.

2.- Es crea un perillós precedent que possibilita, en el terreny jurídic, l'aparició de noves iniciatives semblants que afectin a altres col·lectius i grups de població, que es dirigeixin a afavorir la implantació de modalitats de contractes com els que contempla el Pla, i suprimeix drets adquisitius històricament pel conjunt dels treballadors.

3.- El Pla no suposa una ocupació per a la formació i qualificació laboral del jove, donat que no obliga a les empreses a facilitar

cap tipus de formació. En el cas de que l'empresa l'ofereixi, va a càrrec de l'I.N.E.M.

4.- S'impedeix als joves la possibilitat de lluitar per les seves millores socials i laborals, ja que ens col·loquen al marge dels Convenis Col·lectius i de la seva negociació.

5.- No es valora la qualificació dels treballadors, degradant la formació rebuda, i per tant es consolida el desinterés i la manca de perspectives de la joventut per a la seva educació.

6.- L'esforç econòmic de l'aplicació d'aquest Pla recau íntegrament sobre l'Estat, per l'elevadíssima aportació econòmica que hi fa i sobre els treballadors que són obligats a renunciar a legítimes aspiracions econòmiques i socials, mentre que els empresaris són els únics receptors dels beneficis d'aquest Pla, no estan obligats a cap tipus d'esforç i aportació.

7.- La inexistència de control i reglamentació converteix, a la pràctica, aquest Pla en una porta oberta al frau.

8.- S'obvia a l'I.N.E.M. com servei públic d'ocupació eliminant el seu paper d'intermediari entre l'oferta laboral i els treballadors.

Volem acabar fent una crida a totes les entitats juvenils de Mallorca a incorporar-se a la «PLATAFORMA PEL DRET AL TREBALL DELS JOVES».

Ciutat, a 21 de novembre de 1988

Signen aquest manifest: Secretaria de joves de CC.OO; Departament de Joventut d'U.G.T.; Consell de la Joventut de les Illes Balears (C.J.I.B.); Col·lectiu de Joves Comunistes (C.J.C.); Joves d'Esquerra Nacionalista - P.S.M.; Joves del Partit Comunista de les Illes Balears; Joventut Obrera Cristiana (J.O.C.); Sindicat Universitari; Esplai de les Illes - G.D.E.M.; Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca; Comissió de Joves de l'Obra Cultural Balear. Pendants de ratificació: Joves del C.D.S.; Joventuts Liberals i Consell de la Joventut d'Inca.

**MÉS DE 532 TENDES ESPECIALITZADES  
PER TOT EL MÓN, VENEM EXPERIÈNCIA**

**expert**

**I MOLT PROP DE VOSTÈ**



**ELECTRICA**  
**Calafat**  
C/. Sa Fira, 3 - Tel. 661901  
**LLUCMAJOR**

**INSTAL·LACIONS  
SERVEI TÈCNIC  
ELECTRODOMÈSTICS  
OBJECTES DE REGAL  
CLUB DE VIDEO**



**CLINICA DENTAL**

Dr. Ll. Galmés Ferrer

**HORARI:**

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14 h)  
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h.)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

**CENTRE DE PREPARACIÓ  
MATERNAL**

**ATÈS PER COMARES**

Carrer Rigo, 73 - LLUCMAJOR  
Tel. 66 24 90 (Dimarts i Dijous horabaixa)  
Tel. 66 17 98 (particular)

# Til Stegmann, contra els uniformes

Sebastià Rubí  
Antoni Llompart

El Dr. Tilbert D. Stegmann, professor de català a l'Institut de llengües i literatures romàntiques de la J.W. Goethe-Universität de Frankfurt del Main, ha aprofitat la seva recent estada a Mallorca per oferir-nos dues converses als llucmajorers. La primera, a l'Ajuntament, acompanyada d'un recital de poemes catalans musicats i cantats per Inge Mees. La segona, a l'Institut de Batxillerat, on l'entrevistarem.

Fill de pare prussià (de Königsberg) i mare també alemanya, Til Stegmann va néixer l'any 1.914 a Barcelona, on son pare era director del Col·legi Alemany. El castellà i l'alemany varen ser les seves llengües durant la infantesa. De fet no va descobrir la realitat catalana, amagada pel franquisme, fins que, residint ja a la República Federal, va fer uns viatges a la nostra costa (a Eivissa pronuncià la seva primera frase en català). Des d'aleshores ha escrit diversos llibres i multitud d'articles donant a conèixer millor el nostre país als alemanys. La seva tasca de difusió i estudi, organitzant cursos de llengua i literatura, Setmanes Catalanes a Berlín, jornades i col·loquis i impulsant la fundació d'institucions i associacions catalanòfiles a Alemanya, han fet que, entre d'altres mèrits, la Generalitat el distingís amb la Creu de Sant Jordi.

El Dr. Stegmann, que ha pernoctat uns vespres a Gràcia -ben a prop dels llocs de Ramon Llull- és un enemic declarat de qualsevol forma de nacionalisme expansiu, opressor i genocida. Entre nosaltres ha tornat a donar testimoni de la seva arrelada convicció que les distintes llengües i cultures són un patrimoni comú de la unitat i el marc imprescindible de la llibertat. Així, doncs, s'oposa a qualsevol intent uniformitzador i es declara, contra l'imperialisme, que practica, com a única eina equitativa de comunicació.

Pel que fa a la nostra llengua, Til Stegmann pensa que és definidora d'un vertader caràcter nacional i es sorprèn de la facilitat amb que en renunciem sobre el nostre propi territori, mentre ens sorprèn que sigui reconeguda internacionalment (és estudiada a 25 universitats alemanyes i a moltes més arreu del món) quan, tret de a les universitats i centres de cultura, encara no té el lloc que correspondria a una llengua europea amb més de vuit milions de parlants. Per tal d'ajudar l'erradicació de moltes de les nostres actituds lingüístiques claudicants Tilbert Stegmann, un gran coneixedor de Mallorca, redactà un dia que baixava en tren d'Inca a Ciutat el famós decàleg del catalanoparlant, després seguit del «Decàlego del castellanoparlante que vive y trabaja en Cataluña». Finalment, Til Stegmann és partidari d'una via democràtica a l'exercici del dret d'autodeterminació del nostre poble com a possible sortida al seu problema nacional. Així és el professor Stegmann i aquesta és l'entrevista que li fem.



Inge Mees oferí un recital de cançons a l'Ajuntament.

## LES DIFERÈNCIES LINGÜÍSTIQUES FAN UN GRAN FAVOR A LA HUMANITAT

La seva afeció per les llengües, d'on li vé?

Senzillament d'haver nascut de família alemanya, però en un país estranger (Catalunya) que se'm representava espanyol. A més a més, el meu pare parlava moltes llengües, ja que havia estat a Bolívia, havia après també el portuguès, el francès i havia estat un any als Estats Units; això abans de néixer jo.

Als set anys vaig aprendre l'anglès, als deu vaig aprendre llatí i francès; quan vaig anar a la Universitat, l'italià i el portuguès, i més tard el català, l'occità, i el romanès, i entre mig havia fet una mica de danès i de suec així com una mica d'àrab. En realitat, l'interès per les llengües ve una vegada que te comences a adonar com és de fàcil aprendre i agafes una posició positiva davant aquesta por que ens fa creure que sempre és difícil aprendre una altra llengua. Per exemple, el portuguès el vaig preparar amb un llibre durant dos mesos, així, secament, a Alemanya, i després vaig anar a Portugal i amb catorze dies ja podia mantenir qualsevol conversa en portuguès, encara que fos amb moltes faltes, però ja havia engegat la cosa. Amb l'occità, encara va ésser més fàcil, en una setmana vaig poder fer una conversa, més o menys, en occità.

La gent, malauradament, té com unes pors davant les llengües, i en realitat és molt fàcil. Això ho demostren els nins de l'Índia que dominen quatre llengües, i també ho fan els holande-

sos i el danesos. No és gens difícil, simplement, és la motivació. Vull dir que si ets a una d'aquestes nacions que diuen que la llengua pròpia és l'única llengua important en el món és llavors quan està fotut, però si estàs en una nació que vol conèixer, conèixer els altres, és aleshores quan el teu cervell està obert per aprendre.

I l'esperanto, seria l'antífesi del poliglòtisme, l'eina de la uniformització?

No, l'esperanto a mi em mereix simpatia, però no ha funcionat. El que tenia de bo era el fet de no ésser la llengua de cap poder, com ho és l'anglès, que és el símbol de la dominació nord-americana, que patim tots: Que pot ser, els catalans pateixen més la dominació americana que no l'espanyola, que tanmateix està mig americanitzada; i els alemanys mateixos ja estam mig americanitzats.

Però l'esperanto, que estava pensat des d'un punt de vista internacionalista que no crec que sigui del cas, no ha funcionat, i per tant, crec que és millor que aprengui cadascú tres o quatre llengües, i així ens entendrem bé.

Però una llengua vehicular comuna a tot el món que respectés les ja existents...

Millor que sigui l'esperanto que no pas l'anglès: Una llengua que no sigui massa forta, que tot just sigui dels avions, per a d'r als passatgers «fermau-vos les corretges». Però els contactes aprofundits entre els pobles que es facin en les llengües respectives. Només els primers contactes s'han de fer en esperanto, però tot d'una s'ha de passar a l'altra llengua perquè només aquesta presenta la personalitat d'un poble.

Encara hi ha gent que presenta la diversitat de llengües com a factor de disturbis en el món...

Sí a Babilònia, a Babel. No, cal una lectura nova d'aquests fenòmens. La Humanitat ha passat per una fase on calia internacionalitzar-se i obrir-se cap a tots els veïns per no estar estancats en el que és propi. I a aquesta fase ja hi hem arribat: ara amb l'aviació vas a qualsevol punt del món amb tota facilitat. El que avui hem de fer és llegir d'una manera diferent aquest món que s'està uniformant, el gran favor que ens fan les diferències lingüístiques, el gran favor que ens fan les cultures que sempre suposen una multiplicació de la creativitat de l'home. L'home en una llengua té una creativitat i en tres-centes llengües té tres-centes creativitats. Això és un gran valor contra aquesta economia que ho està uniformant tot.

En un món que s'està uniformant econòmicament les llengües poden suposar un obstacle als interessos expansionistes de determinades empreses...

Un bon obstacle, necessitam aquest obstacle, necessitam aquesta arena dins de les rodes. I és que no tots els obstacles són dolents, sinó que el mateix ordinador quan tens a la pantalla un text i els vols borrar ell mateix et demana dues vegades si estàs segur que el vols fer desaparèixer, et posa dos obstacles abans de deixar perdre un text. Aquest obstacle és necessari si no vols deixar perdre un text que després pots necessitar. A més hi ha obstacles en les carreres de cavalls que els fan més dinàmics, més artístics. I

l'«obstacle» de les llengües és perquè hi hagi més creativitat en el món, i més llibertat de pensar diferentment del que una llengua t'impesa. Pensar en anglès no és el mateix que parlar en xinès o en àrab o en català. I això s'ha de salvar per a la Humanitat.

**EN EL FONS, SI NO ENS ENTENEN, ÉS EL SEU PROBLEMA**

Vostè diu que quan ve a aquest país no té necessitat de parlar en castellà, però si algú li diu que, per favor, li parli en català, quina és la seva reacció?

Jo sempre parl en català, però si algú em diu que no m'entèn, li deman quantos d'anys fa que viu aquí. Si em diu que fa «veinte años» que viu aquí, veig que ha entès perfectament la meua frase en català, de manera que jo puc seguir perfectament parlant-li en català, i veig que la frase abans esmentada no era cap pregunta innocent, sinó que era una pregunta opressora per fer-me a mi parlar en castellà quan aquesta persona es podia fer càrrec del que jo li deia. I si un policia no em comprèn una pregunta, desistesc i me'n vaig a un altre policia o a una altra persona i li deman, i a aquell primer policia el deix. És que a mi no m'interessa tenir cap contacte amb una persona que viu als Països Catalans i no vol aprendre el català, i això senzillament és una natural defensa per a no deixar-me dominar. Pot ser que jo quedi una mica malament, però aquest petit to de maleducat l'he d'assumir. Però en el fons si no m'entenen és el seu problema.

**Però a Mallorca molts de mallorquins no ho tenen tan clar.**

A Alemanya, una persona que hi viu no pot exigir-me a mi parlar una altra cosa que no sigui l'alemany; excepte un cas extrem, el d'un turc o un anglès acabats d'arribar, per exemple. Però jo ja sé diferenciar una persona que ha vingut ara mateix i que, evidentment, no sap parlar la llengua; ja m'arreglaré per entendre'ns. Però mai per sistema, que una persona mai no cregui que pot continuar vivint aquí sense ni interessar-se per la llengua.

De totes maneres aquí la immigració ha vingut en grans blocs, formant ghettos lingüístics, la qual cosa ha pogut dificultar la integració. I més si hi afegim les polítiques negatives dels poders públics i la claudicació de molts de catalanoparlants.

Durant la dictadura fomentaven aquesta alienació, però ara hi ha prou ajudes de les institucions locals perquè aquesta gent, si ho té assumit, pugui escollir moltes vies d'integració, com per exemple, els cursos gratuïts de català. Tenen totes les portes obertes perquè surtin del ghetto.

**EL BILINGÜISME ÉS UN ESTAT TRANSITORI**

El procés de recuperació de la llengua catalana, com el veu vostè?

No hem de ser pessimistes, perquè en aquests tretze anys s'ha fet moltíssima cosa, però no podem estar satisfets.

Però tant a la ciutat de València com a la de Mallorca les darreres enquestes donaven que entre els joves més de la meitat no usava mai la llengua d'aquí. Com és això possible si és aquesta la joventut que ha anat a escoles cata-



*El Dr. Til Stegmann ens va oferir una conversa lingüística a l'Ajuntament*

lanes i ha crescut en un contexte de major llibertat lingüística?

Sí, però fixau-vos que aquí els quatre diaris existents surten en castellà, que és una aberració; que et fan una entrevista en català i després la publiquen en castellà, i els mallorquins la llegeixen en castellà però després la tornen a comentar en català; quin disbarat! Això és culpa dels editors d'aquests diaris perquè molt bé podrien primer fer-ho bilingüe, i habituar els lectors poc a poc. Jo si fos propietari d'un d'aquests diaris posaria a veure si puc fer el gran diari mallorquí, aquí a Mallorca. I si ho fos d'un diari que fins ara es fes en castellà ho faria lentament i amb els mateixos articles conscienciaria els meus lectors, fins arribar el moment en que es pugui fer tot en català.

**I el bilingüisme?**

És una cosa transitòria, però això s'ha de tenir molt clar perquè sinó anirà en desavantatge del català. A més, les lleis que prescriuen que el castellà sigui llengua oficial no diuen que hagi de ser un cinquanta per cent, només prescriuen que sigui oficial, i basta que el dos per cent es faci en castellà perquè es compleixi la llei. Així tranquils, es pot viure molt bé amb el noranta cinc per cent en català i el castellà tindrà el lloc que li adjudica la ocnstitució, feta pels espanyols i no pels catalans.

**NO HAN VOLGUT DE RES «TRESCIENTOS MILLONES»**

Per què abans, quan vivíem més oprimits, amb l'escola en castellà per exemple, parlàvem més el català?

Sembla que una de les raons és que amb el turisme molts dels castellanoparlants viguts de

fora ja no només es queden els mesos de juny, juliol i agost sinó que es queden tot l'any. A més ara és un moment de forta espanyolització a Mallorca. Però com això és una cosa recent supòs que també es pot canviar influint-la a través de l'escola, on totes aquestes persones que per primera vegada viuen a Mallorca puguin agafar el català com a llengua seva.

I també pot influir la internacionalitat: tantes llengües estrangeres pot ser que hagin afeblit encara més el català. Però el català segueix essent l'única llengua autòctona i supòs que la carta de la llengua local serà més forta que la carta de la llengua mundial. Perquè la llengua mundial és una virtualitat que podries emprar, però no saps si mai l'empraràs, si mai aniràs a Venezuela durant catorze dies per aprofitar el fet que sàpigues castellà. La llengua local no és una virtualitat sinó que és una realitat. Cada hora aprofites saber català, però el castellà queda en la virtualitat, por molt bé ser que en tota la teua vida no l'hagis d'emprar mai, o l'hagis d'emprar tant poques hores durant tant pocs dies durant deu anys que, la veritat, no ha valgut tot aquest esforç, tota aquesta propaganda darera els «trecentos millones». N'hi ha més de «mil millones», de xinesos, i això tampoc no ens fa aprendre el xinès. Quina bogeria! No és el número, és el teu contexte el que decideix.

**Quina seria la seva Europa ideal?**

Reestructurada, amb el màxim d'autogestió possible, sense estats, fora les capitals d'estats. Amb un Brusel·les no massa fort, tot just el que és necessari per administrar les idees comunes, però molt controlat des d'una multitud d'ens autònoms, nacionals o regionals, com es pugui fer. I a més, una Europa tota junta, que vagi amb l'altra part d'Europa, que encara està esclosa.

## Per què la vaga general del 14 de desembre?

Companya, companya. Estimats amics, estimades amigues.

Com ja saps, només en situacions excepcionals en dirigim en aquest to a cadascú. Així ho férem el 15 de maig de 1985, quan preparàvem la justa resposta a l'atac que la gran patronal i el Govern dirigien contra la Seguretat Social, i per preparar la jornada de vaga general de 24 hores que portàrem endavant el 20 de juny de 1985.

Un Govern i un gran capital nacional i estranger parasitari i especulador han impedit qualsevol negociació seriosa per tal de resoldre els problemes que els treballadors ens hem plantejat: prop de tres milions d'aturats, només envers d'un 3% subsidiats; és vuit milions de pobres, una Seguretat Social degradada, el 80% de pensions inferiors al salari mínim professional, contractació temporal generalitzada, transformació de treball fixe en precari, a raó de 90.000 durant el primer trimestre d'enguany, pèrdua de capacitat adquisitiva dels salaris i molt especialment els de l'àrea pública, tots aquests són alguns trets d'aquesta actual situació.

Al mateix temps, la Banca i les Caiques, que varen tenir 500 mil milions de pessetes de benefici el 87, un 38% més que l'any anterior, repeteixen la «proesa» i durant el primer semestre d'enguany els Bancs han tengut un 45% més que l'any passat, i les empreses han quadruplicat les ganàncies en qüestió de dos anys, quasi 900.000 milions. Els especuladors estrangers, com KIO han tengut 150.000 milions de ptes. en beneficis en els darrers dos anys, de tal manera que el nostre país ha esdevingut el paradís dels especuladors nacionals i estrangers. Espanya, i la indústria, està en venda a preus de baratures, s'ataquen les conquestes de mig segle dels treballadors i de llurs organitzacions declara una veritadera guerra bruta als sindicats de classe i democràtics, i es pacta amb els «grocs», es perd qualsevol ètica i moral, es promouen ex-ministres, banquers, i la corrupció es desenvolupa distints nivells dels aparells, el seu darrer «leif motiv» és guanyar diners com sigui.

Ja basta! Això és el crit que ha de res-

sonar per tot. Tot el païx ha de vibrar quan la situació s'agreuja per moments quan augmenta l'índex de preus de consum i quan s'hi afegeix un intent d'aplicar una mesura que anomenam «PLAN DE EMPLEO JUVENIL» però que no només no crea llocs de treball, sinó que és una agressió als joves i, en general, a tots els treballadors i treballadores. És un regal als empresaris, transforma el treball fixe en treball precari, ja que els empresaris substituirien, en un procés ascendent, el treball fixe pel d'aquests joves. El patró estalviaria la quota íntegra de la Seguretat Social, rebria una subvenció sota diferents aspectes, de tal manera que en algunes n'hi hauria que treballarien per a ell, gratuïtament. Si no impedim aquesta aplicació i desenvolupam una política de total treball en condicions d'igualtat per als joves i per a tots, condemnarem els joves a la precarietat i a la sobre explotació, empenyarem a l'atur a treballadors fixos i als aturats, majors de 25 anys, els deixarem a la misèria per a tota la vida, i a més a més, s'atacaria la negociació col·lectiva com a qüestions fonamentals.

### PER UN TREBALL TOTAL I PER UNA TOTAL DEMOCRÀCIA

Hi ha recursos. Dos bilions de ptes. estimades de frau fiscal.

Un bilió, cent mil milions de despeses militars a l'any, més de dos bilions set-cents mil milions d'inversió militar pressupostada entre 1988-93. Un bilió, d'excepció fiscal se regala als empresaris, un bilió vuit cens mil milions de reducció de quotes a la Seguretat Social als patrons, uns bilió ha costat sanear i reprivatitzar RUMASA, etc...

Invertint una part d'aquests recursos, reduint aquestes despeses i regles, reduint o invertint els beneficis de la Banca i empresarials, i amb un pla de reactivació que reduís la jornada a 38 hs. Ja, cap a les 35 en 1992, que desenvolupàs plans de reindustrialització i foment del treball social, cooperatives i societats anònimes i un

altre tipus de política econòmica i social. I en el quadre de la immediata negociació, revisió de dos punts dels salaris, retribució del empleats públics, subsidi d'atur, sous mínims interprofessionals, conversió dels contractes temporals en fixos, augment salarial a partir del 7%, salari i pensió mínima de 50 mil pts. i el conjunt de reivindicacions que hem fixat, orientant també aquesta activitat cap a la defensa dels interessos de tècnics, quadres i professionals, de les dones, joves i minusvàlids, es podria donar la volta a la situació.

Efectivament, i per primer cop, en el nostre país la unitat d'acció envers aquestes denúncies, d'una banda, i les alternatives i reivindicacions, per l'altra, especialment amb els companys d'UGT, està en marxa. Ja coneixem, aquesta unitat d'acció sindical ha acabat per acord de dos sindicats, al qual s'hi adhereixen d'altres, per preparar una sèrie de jornades de mobilització i a l'atur general de 24 hores per al dia 14 de desembre. UGT i CCOO., tots treballadors, hem arribat a aquesta conclusió: **Ja Basta!** no més atacs dels sectors parasitaris i especuladors i del seu Govern, sense resposta. No hi ha volta social sense canvi en la política econòmica, no hi ha canvi en la política econòmica sense una mobilització generalitzada i massiva que venci la ressitència del Govern i del gran capital. La lluita per aquest canvi en la política econòmica i social culminarà aquest dia 14. Tots i totes per a l'èxit d'aquesta gran mobilització, que serà una fita important en la història dels treballadors enfront de l'atac d'aquest gran capital, del qual s'han oblidat del «canvi» si no ha estat per embarcar-se'n cap a la dreta.

Ens dirigim a vosaltres, amics i amigues, en aquests moments importants de la història de la nostra classe. El Govern ha posat en marxa aquesta campanya d'intoxicació informativa, però malgrat tot no l'podrà fer res si aquesta gran unitat es transforma en acció de cara al dia 14. Una abraçada ben cordial.

Comitè del partit dels  
Comunistes de les Illes Balears (PCB)  
Lluçmajor

## Reglament de participació ciutadana: Un engendrament electoralista

**L**a Reial Acadèmia de la Llengua especifica com ENGENDRAMENT una criatura informe o una OBRA MAL CONCEBUDA, o MAL EXECUTADA. Com a responsable d'una organització política i encara no tenim representació municipal, el paper de la qual té gran importància enfront de les masses, no tenc més remei que alçar la meua modesta però revolucionària veu, acusant aquest Consistori d'haver parit un engendrament: **El Reglament de Participació Ciutadana**. Perquè és un engendrament fer una REGLAMENT DE PARTICIPACIÓ sense que intervingui en la seva elaboració la criatura del part, és a dir, **els ciutadans**, actuant els ponents d'una forma burocràtica, fidels amb les seves concepcions del que és «una democràcia delegada», purament electoralista i buida de contingut: Perquè ha estat un engendrament el fet inqüestionable d'haver tengut al poble durant 18 mesos sense aquest document (4 folis) fent-li veure que ha estat una tasca de 9 mesos, quan la realitat és que és un burda còpia -recolzada per cert- del Reglament de participació de Ciutat. També ho és el fet que aquest Ajuntament entén que hi ha dos tipus de ciutadans: els que formen part de les entitats declarades d'interés social necessari per ser registrades, i els professionals, religiosos, sindicats, empresaris, entitats col.laboradores d'urbanisme, les quals i a criteri d'aquest magnífic Consistori no hi poden participar, perquè s'entén que aquests ciutadans tenen una particular forma d'incidir en la informació i participació. **AIXÒ ÉS DISCRIMINACIÓ**. La relació causa-efecte comporta la manca de voluntat d'aquest Ajuntament perquè els ciutadans facin seus els problemes municipals. És perillosament reaccionari i presumiblement anticonstitucional el seu article 7 del capítol segon on dóna a entendre que només es podrà sol·licitar a l'Ajuntament qualsevol informació sobre la gestió municipal pel conducte d'aquestes entitats registrades a través del regidor de Participació, quan tots sabem que segons la llei de Règim Local qualsevol ciutadà pot demanar la informació que desitgi i l'Ajuntament té l'OBLIGACIÓ de donar. **S'entra en una contradicció**, que és com a mínim discutible des del punt de vista del Dret. Allò que ja és demencial és que de manera reglamentària es faculti la possibilitat de constatació per part del Consistori en el període màxim de 30 dies. Srs. de l'Ajuntament, Srs. Pares d'aquest engendrament: què ha d'entendre el ciutadà REGISTRAT o no quan per part seva se'ls dóna el silenci administratiu com a resposta? Quina voluntat de participació pot entendre el poble quan veu que en l'article 17 del Capítol 4<sup>a</sup> en el referent a la relació amb les comissions informatives i estant al

final del 1988 i partint de la base que manquen dos anys i mig per acabar la legislatura només tindrà la màxima possibilitat de poder-se reunir 5 ò 10 vegades?

Allò que és vertaderament lamentable ha estat el fet, que els pares del Text, són persones considerades progressistes en els diferents ambients en què es mouen. Si un dels cavalls de batalla en la campanya

electoral va ser el de la participació ciutadana, per què no s'han promogut autèntics debats amb totes les forces socials del poble, per saber allò que entén el poble per participació ciutadana? Encara sou a temps de corregir.

Manuel Garcia Moreno  
Responsable polític del PCB local

### TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

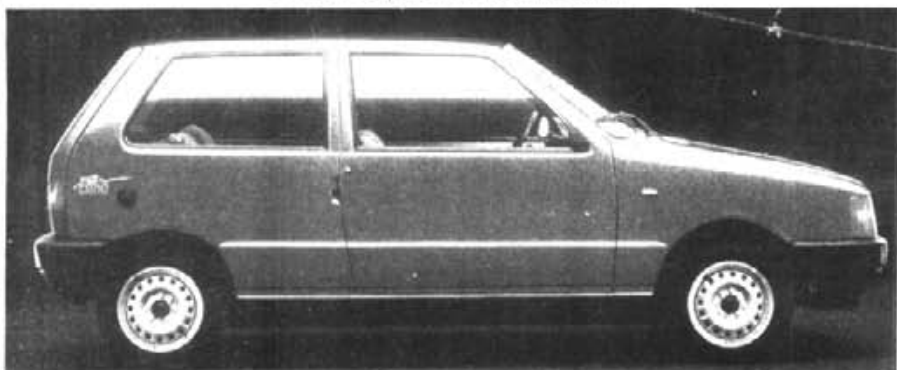
SERVEI  
OFICIAL

**FIAT**



#### CONEIXEU EL FIAT U BRIO?

- \* *Aquest cotxe duu un motor projectat per un ordinador i és construït per robots.*
- \* *Neixen 3.000 motors diaris. Cada 20 segons es fabrica un nou motor FIRE*
- \* *És el motor més lleuger de la seva categoria. Té un 33% menys de fases que els altres motors convencionals.*
- \* *A 90 Km/h. pot circular 24 Km. amb 1 lt. de benzina.*
- \* *Aconsegueix una velocitat de 145 Km/h.*
- \* *El seu preu és el millor del mercat: 951.660 pts. en carretera*



C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47

# «Animal Farm» de George Orwell o... «El nostre Govern Socialista»

Aquest escriptor britànic fou el que a l'any 1938 escrivia el llibre titulat «Homage to Catalonia» («Homenatge a Catalunya») on recollia el testimoni personal i patriotista de la guerra civil espanyola, país al qual s'havia traslladat durant uns mesos, a principis de la lluita, enquadrant-se a una milícia del P.O.U.M.

A aquesta obra hi és present la seva desil·lusió i pessimisme davant el paper dels socialistes que caracteritza la seva obra posterior: «Rebel·lió a la granja», sàtira que es refereix a un règim socialista.

L'obra, que data de 1945 i que traduïda al català el 1984, ja compta amb 4 edicions, és un dels llibres que al nostre Institut Maria A. Salvà s'ha donat com a llibre a llegir per l'alumnat.

La novel·la, política-literària, mereix ser llegida per tothom i sempre, per la seva qualitat literària i, sobretot ara, pel moment polític en què viu el nostre país.

En faré un breu resum:

L'obra es localitza a una granja, on l'amo, Mr. Jones, és un dèspota que només vetla pels seus interessos, explotant sense cap contemplació, els animals, així com feien tots els grangers del comtat.

Una nit es reuneixen tots els animals a la pallissa per escoltar el Vell Patriarca (un poc de 12 anys, venerat pel seu seny) que els vol contar un somni que ha tengut. Una vegada reunits, els parla de l'explotació dels animals per l'home, de la fam que passen, de la mala vida que porten, i que, quan no serveixen, els sacrificis, i que, de tot això, l'HOMÉ, n'és el culpable, l'únic ésser que consumeix sense produir. Contra aquesta explotació, és el missatge del Vell Patriarca: camaraades, «REVOLTA», «i després tendrem el paradís dels animals on cap no n'explotarà d'altre. Aquest és el meu somni, un lloc on hi haurà menjar per a tots.

Al cap de tres dies, el Vell Patriarca mor però les seves paraules han arrelat en el cor dels animals. Tots ells diri-

gits pels porcs (els intel·lectuals) es reuneixen per parlar del missatge i de la revolta amb diversitat d'opinions. Les circumstàncies ajudaren els més coratjosos quan el Sr. Jones, a causa d'una gatera, va estar quasi dos dies sense donar-los menjar; aquests, empesos per la fam, es ficaren als graners i quan Mr. Jones i els missatges volgueren fer-los fugir a garrotades, fou quan tots junts, encara que no s'havien posat d'acord, es llançaren contra els seus botxins. Els HOMES sorpresos, arrencaren a córrer, empesos pels animals triomfants. S'havia d'establir un nou ordre. Per això és que votaren set manaments que havien de ser els que havien de regir la vida de la «Granja dels Animals».

## ELS SET MANAMENTS

I.- Tot allò que vagi sobre dues potes és un enemic.

II.- Tot allò que vagi o tengui dues potes, és un amic.

III.- Cap animal no durà robes.

IV.- Cap animal no dormirà en un llit.

V.- Cap animal no beurà alcohol.

VI.- Cap animal no matarà un altre animal.

VII.- Tots els animals són iguals.

Aquests set manaments varen ser escrits a la paret del graner, els animals que no foren capaços de llegir, resumiren els manaments en una sola màxima: «Quatre potes sí, dues potes no», es concluiren els principis de l'«Animalisme».

Poc temps va durar la felicitat a la granja; els líders, amb l'ajuda dels cans, es feren els dirigents i qüestionables de la possessió. Els atropells, injustícies i execucions d'animals en mans d'animals tornaren a ser l'ordre del dia amb més crueltat i furor que no amb Mr. Jones.

Quan algun animal apel·lava els set manaments, perquè es fes justícia, els porcs governants els llegien dient que no eren tal com deien, que no ho havien llegit bé.

Els porcs feren matar, s'engataven i dormien als llits i quan algú creia que això anava contra la «lleï» es trobava

que s'havia canviat:

El IV dia cap animal no dormirà al llit, amb llençols

El V dia cap animal no beurà alcohol, amb excés.

Al VI dia cap animal no matarà un altre animal, sense motiu.

Més tard, els porcs aprengueren a caminar sobre dues potes, es vestiren amb les robes dels humans i finalment **TOTS ELS ANIMALS SÓN IGUALS PERÒ ALGUNS ANIMALS SÓN MÉS IGUALS QUE D'ALTRES.**

Unes setmanes després una comissió d'HOMES, propietaris de les possessions del comtat foren convidats a visitar la finca. Tots quedaren admirats del bé que ho feien els porcs i que explotaven els animals inferiors i menjaven menys que qualsevol altre animal de les altres granges. Amb la visita al «paradís dels animals» havien après noves tècniques d'explotació que pensaven introduir a casa seva.

Mentre els animals que havien ajudat als porcs a arribar al poder, veien, desconsolats i impotents, com PORCS i HOMES, tots damunt de dues potes, i ben vestits, brindaven per la propietat de la «POSSESIÓ DELS ANIMALS» mentre ells, cada dia havien de treballar més per a poder mal conservar la pell i els ossos.

Apreciats lectors, si algú de vosaltres té algun fill o conegut que estudiï a l'Institut, vos aconsell que llegeixi aquesta magnífica novel·la satíro-política que fou popularitzada al cinema amb dibuixos animats sota el títol de «LA REVOLTA DELS ANIMALS». Sense cap dubte, hi trobareu moltes semblances amb el temps que ens ha tocat viure. La història vos donarà molt per pensar referent als nostres polítics i els seus comportaments abans de la REVOLTA i després d'haver aconseguit el poder.

Així com es pot dir que si en Jules Verne va ser un «profeta» en novel·les de ciència-ficció, en George Orwell ho va ser en política-ficció, al manco pel que es refereix a allò que actualment està succeint a la possessió on ens ha tocat viure.

Un animal inferior

## Una vergonya

**A**quests dies, tots els ciutadans llucmajorers hem pogut llegir a les portes dels nostres comerços, el projecte de reforma de façanes que té previst l'Ajuntament de Lluçmajor. Crec que és una iniciativa mereixedora d'un aplaudiment i enhorabona. És interessant veure, que dins el nostre Ajuntament, a part de les grans divisions polítiques existents, se duen a terme projectes molt positius i que embelliran la nostra ciutat.

Lluçmajorers! és hora que ens adonem que la nostra ciutat és rica de monuments arquitectònics. Són moltes les cases que encara conserven el seu estil antic: encara hi ha arcs de mig punt, portes de fusta, finestres amb persianes de color verd, cases que conserven el seu color de marès... i no aquests marrons o vermells, o «xuxurumbees», que tant abunden; colors que donen a la casa un ambient fantasmal, horrible, fatal... però aquest és el gust dels nous propietaris. Davant això, val la pena fer un esforç per conservar les nostres cases.

Però de fet, no és d'això de què volia parlar. És important i positiu que es faci un esforç per conservar les nostres façanes, però encara hi ha caps de cantons plens de cartells publicitaris, que donen una imatge molt grollera, que no crec que en cap moment afavoresqui l'ambient del poble. Hi ha caps de cantons plens de paperam que tothom posa i ningú lleva. Són autèntics racons de brutor i grolleria que fan vergonya a tothom qui passa. Està molt bé aquest projecte de renovació de façanes, però trobo absurd que a ningú li hagi passat pel cap posar uns taulers d'anuncis per a la publicitat. No crec que sigui tan difícil.

De vegades ens perdem per voler dur endavant projectes molt ambiciosos i no cuidam els petits detalls. Tal vegada és que els grans projectes donen més vots, més fama i més popularitat, i per ventura és això que interessa al nostre Ajuntament.

No tan sols és una vergonya, i no afavoreix gens l'estètica, sinó que és una falta de delicadesa, cap a un patrimoni cultural-arquitectònic de la nostra ciutat.

Segurament les meves paraules no faran efecte, i no seran escoltades, perquè tal volta estic equivocant. Potser sigui una nova tècnica de l'arquitectu-



ra moderna, però no hi estic d'acord i ho vull dir: ¿és tan difícil posar uns taulers d'anuncis per a la publicitat?

Hem arribat a un punt d'insensibilitat: ja no ens fixam en l'estètica, ja no ens fan mal als ulls aquests paperungos, o els portals de mig punt espanyats, o les vidrieres d'alumini, o les persianes de color blau o groc, o les façanes vermelles i marrons... ¿On està la delicadesa cap a la conservació del nostre carrer, per fer possible una millor convivència entre tots els llucmajorers? Ningú se'n preocupa... Pareix que això no té importància.

Per altra part, un dia que em vaig aturar a llegir la publicitat del cap de cantó de Ca'n Gaspar, aquí on la banda de música anava a assatjar provisionalment, em vaig indignar, i no tan sols pel poc gust que havien tingut les persones que ho havien penjat, ja que els cartells estaven molt torts, sinó sobretot el contingut d'aquests comunicats. El tema tractava la marina de Lluçmajor, que també és un patrimoni natural que és un deure de tots nosaltres conservar i estimar. És digne d'elogi la tasca duta a terme per diversos grups ecologistes, per la defensa de la marina. Mereixen una gran alabanza per la feina que estan fent, ara el que no hi ha dret, és que per conservar la integritat d'un patri-

moni natural, atemptin contra un patrimoni cultural-arquitectònic.

Hi veig un contrasentit molt gros: gent que defensa la natura, però contribueix a embrutar les parets del poble. Volen la neteja dels espais naturals, i per aconseguir això embruten el poble. ¿És que hem de triar entre una cosa o l'altra?

Jo hi segueixo veient una contradicció. I aquests grups s'haurien de plantejar si els seus objectius són prou clars. Si vertaderament volen mirar per la protecció de la marina, que com he dit és molt necessari; la seva feina juntament amb tots els mitjans amb que compten, no han de motivar la creació d'un nou grup que vetlli per la integritat i la neteja del poble. Estaria bé, que mentre un grup de gent demana la protecció de la marina i per això té la necessitat d'embrutar les façanes, fos necessari un altre col·lectiu per la protecció del poble i el seu ambient. Tal vegada això és per donar més llocs de treball!

Crec que val la pena pensar-hi, sobretot si tots volem el millor pel poble de Lluçmajor. És necessari fer un esforç per millorar els petits detalls, i així fer possible una millor convivència dins la ciutat.

**Antoni Vadell Ferrer**

# MONTEGO



## EJEMPLAR EN FINANCIACION

**0**

**DE INTERES.**

Ahora, el MONTEGO está más cerca que nunca. Los Concesionarios de Austin Rover le ofrecen el Plan de Financiación más atractivo del momento. Con un **0% DE INTERES A UN AÑO.**

Con la máxima flexibilidad, porque Ud. puede elegir las condiciones que más le convengan.

Y con una extraordinaria valoración de su coche usado. Acérquese a su Concesionario Austin Rover y disfrute, cuanto antes, de la satisfacción de tener un **MONTEGO.**

FINANCIACION	12 MESES	24 MESES	36 MESES	48 MESES
CUOTA MENSUAL POR MILLON 1º AÑO	89.333	41.667	27.778	20.833
RESTO AÑOS	—	49.322	35.526	26.726
TIPO DE INTERES EFECTIVO ANUAL	0	8,57	11,39	12,80

Desde 1.979.000\*

VALIDO HASTA EL 31 DE DICIEMBRE

■ Ejemplar en comportamiento con unas magnificas prestaciones pero sin renunciar a una seguridad y confort a toda prueba ■ En su interior el estilo de los Montego se ve reforzado por un magnifico equipamiento de serie en todos los modelos ■ Su direccion asistida que guia con precision los neumáticos radiales de 185/65 TR, contribuye de modo especial a aumentar la ya excelente maneabilidad de los Montego ■ La versión MG incluye spoilers delanteros y traseros, así como llantas de aleacion ligera, que refuerzan la magnitudinamica y deportiva de estos modelos ■ En el interior, no se ha prescindido de nada para ofrecer la mayor comodidad. Detalles como los espejos retrovisores, que además de ser electricos pueden ser calentados electricamente cuando se empujan o cubren de hielo, los elevadores electricos, el techo corredizo de cristal, el cierre centralizado de puertas y maletero e incluso la apertura interior de maletero y deposito de combustible hacen del Montego algo unico en su clase. Un automovil ejemplar.

\* Excepto en el modelo STATE

**Más de 200 puntos distribuidos por toda España.**

VEALOS EN SU AGENCIA OFICIAL DE LLUCMAJOR

**ILLA MOTORS, S.L.**

Avda. Cavaller Ramon Santmarti, s/n

☎ 66 01 46

07620 LLUCMAJOR (Mallorca)



AUSTIN ROVER ESPAÑA, S. A. Apdo. n.º 14.845. Tel. 676.82.11 MADRID



# Amb motiu de la presentació del llibre «Cançons Populars Mallorquines»

Senyores i senyors,  
benvolguts familiars,  
amics tots:

És costum que en aquesta classe de vetlades l'autor del llibre presentat dirigeixi la paraula als assistents. Ho faç, això sí, de molt bon gust, però val a dir que la meua intervenció serà breu.

En primer lloc, he d'agrair-hi la vostra assistència. Don les gràcies d'una manera especial al Sr. Batle de l'Ajuntament de la nostra Ciutat i a la Corporació que presideix; al Sr. Maties Garcies, Tinent Batle de la Comissió d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Lluçmajor i als Regidors que la formen; al Delegat local de la Caixa de Pensions, Sr. Climent Noguera Marroig, que representa l'Il·lustríssim Sr. Àngel Docampo Almazán, Sots-director Delegat General de «la Caixa» a les Balears; al Sr. Joan Mir Serra, Conseller de l'Entitat; als corresponents de la premsa a Lluçmajor pels articles divulgats; en una paraula, a tots aquells qui han fet possible l'acte.

Vull regradar, finalment, el Sr. Miquel Sbert i Garau, ex-alumne meu de Primera Ensenyança i també de Batxillerat, avui home jove, competentíssim en la matèria que ens ocupa, dotat d'una capacitat de treball i servei admirables, la seva ment plena de nobles ideals, d'idees clares i d'il·lusions, professor de Llengua i Literatura Catalana i, actualment, Director del nostre Institut de Batxillerat, Maria Antònia Salvà, perquè, amablement, volgué acceptar la meua invitació per a presentar-vos el tomet intitulat «Cançons Populars Mallorquines».

Per a la replega i la classificació del material folklòric que conté, hi he esmerçat moltes hores de treball sense cap classe de remuneració, però la tasca feta de gust ens proporciona una joia i un planer immensos i en quedam recompensats i satisfets amb escreix.

Aquest material fou recollit, de viva veu, per mi mateix, principalment dels meus pares i d'altres persones estimades o conegudes o bé em fou proporcionat, desinteressadament, per dos nebots o per excel·lents amics meus. He de demostrar per això una doble reconeixença.

Primerament, doncs, en vull fer testimoni a aquells éssers que encara viuen i sobretot, tenc molt present en aquest moment aquell —en diré— bell estol d'alumnes del Col·legi de Sant Bonaventura de quart curs d'E.G.B. de les meves proporcions dels anys 1978-79, 1979-80 i 1980-81 que, folkloristes incipients, recolliren de la boca de llurs pares o padrins gran nombre de les cançons que formen la secció de les ENDEVINALLES. Feren aquest treball perquè es tractava de completar unes activitats de Llengua que aleshores eren exigides pels programes oficials. Els lectors hi podran copsar l'encís característic i grat de la infantesa.

I us he de dir, després, que conserv en la meua memòria un pietós record envers de tots aquells qui foren consultats i ens deixaren per sempre. Aquest record es torna fervorosa pre-

gària per les ànimes llurs, puix que ells ja traspasaren el llindar de la immortalitat i esperen la resurrecció de la carn.

\*\*\*

Ara bé, si l'aplec de cançons que inclou el llibre hagués romàs sense publicar-se, no hauria pogut ésser conegut. És per aquest motiu que, palesament, don les gràcies a ambdues Entitats —l'Ajuntament de Lluçmajor i «la Caixa»—, propietàries dels 1000 exemplars de què consta la present edició recolzada amb llur suport econòmic i també a totes les persones sensibles a la Cultura que han facilitat la impressió del volum esmentat, ja sens voler sortir de l'anonimat o ja aportant la seva llarga experiència de 44 anys en les Arts Gràfiques.

Damunt del costat de la coberta inicial del llibre hi podran veure un dibuix i llegir-hi, entre altres coses, una inscripció llatina: «OPTIMA FESTINE ADEPTA». Traduída a la nostra parla seria així: les coses òptimes, o bé si voleu, les coses millors ràpidament assolides. És ben cert, senyores i senyors, que no cal deixar per al proper dia el que es pot fer avui. Quan la memòria del qui us dicta la cançó li és fidel, és llavors que la devem escriure, perquè pot esdevenir-se que s'estronegi aquella font que rajava abundantment i que ja mai més no la recordi.

Hem d'ésser constants en les nostres empreses. La gota d'aigua no es menja la roca si hi cau només dues vegades, sinó quan ho fa amb freqüència, reiteradament. «Gutta cavat lapidem, non bis, saepe cadendo».

Al centre de la coberta final hi ha aiximateix una altra il·lustració: Petits ocells que planen dins l'espai d'un cel lluminós i un lema, en alemany, dels germans Grimm, Jacob o Jaume (1785-1863) i Guillem (1786-1859): «ANDACH ZUM KLEINEN». ANDACH, vol dir en llenguatge religiós, oració, devoració; aquesta paraula devoció, en llenguatge profà, voldria significar: inclinació, afecte, afeció, entusiasme; podríem traduir, doncs, la frase per «entusiasme envers les coses petites» o també «esment amorós per a les coses insignificants». Dins el microcosmos hi veien els Germans Grim un macrocosmos, tot un gran món de meravelles. Bé sabem que una gota de rou és capaç de reflectir els set formosos colors de l'Arc de Sant Martí; un bassol d'aigua estil·lada, clara com un espill, guarda l'estelada; un villà o bruixa de borbissol, portada per l'oratge suau, un dia bascos d'estiu, amaga tot el poder germinatiu de les sementes.

No menyspreaven, per tant, els germans Grim, professors, il·lustres de la Universitat de Göttingen, ambdós iniciadors de la filologia moderna alemanya, les coses que a molts semblen intrascendents, indignes d'atenció. Conseqüents amb els seus principis, a més d'escriure obres científiques, es dedicaren a l'estudi de les llegendes populars alemanyes (Deutsche Sagen, 1816-18) que publicaren i encara escriuen «Contes d'infants i de la llar» (Kinder- und

Hausmärchen, 1812-1814, traducció de Carles Riba 1919-1921) (GEC) que són, talment les Rondalles mallorquines d'en Jordi des Recó, Mn. Antoni M<sup>a</sup> Alcover, per no citar-ne altres col·leccions, un instrument de valor pedagògic eficaç i delitós per als infants i també de recreació, d'esplai, per als qui ja no ho som tant; llurs temes formen part del patrimoni universal.

I, finalment, hi trobareu, davant la secció de les AMOROSSES un altre dibuix amb oronetes. Si us lleu qualche dia de consultar l'article oronella al DCVB, hi trobareu el que segueix i, precisament, recollida Lluçmajor.

A Mallorca diuen que les oronelles, quan fa set anys que a una casa tenen el niu i ningú els l'ha espanyat, duen a aquella casa una pedra de Santa Llúcia, que és una pedreta menuda blanca amb un clotet enmig, i si algú té una busca dins un ull i es fica dins l'ull aquella pedreta, la busca surt de l'ull i es posa dins el clotet de la pedra. (Lluçmajor)

Aquesta gratitud de l'oronella, de color negre vellutat amb els pits i ventre grisencs blanquinosos que ve de l'Àfrica i fa els nius de fang sota les cornises i finestres i en acabar-se l'estiuada emigra cap a terres africanes (DCVB) em va semblar molt escaient que encapçalàs l'esmentada secció. I encara un altre motiu o raó. Dins l'amor, inclinació o afeció viva envers una persona, animal o cosa, hi cap l'amor maternal conseqüència normal i dignificadora de les relacions amoroses.

Ho fac avinent perquè els qui coneixen l'obra de Mn. Costa i Llobera, saben que en el tomet de «Tradicions i Fantasies», hi ha una bellíssima poesia: «l'Enyorança de la captiva». Aquesta jove, captiva dins un palau d'orient, perfumada amb mirra i ambre, enviava comandacions per als seus de Mallorca qui la van estimar, mitjançant un collaret blau penjat al coll d'una oronella fugitiva.

Ningú no endevinava el que volia significar aquell blavós collarí. Però la intuïció de mare prou insistia que seria un record fi de sa filla presonera. I el poeta finalitza la seva composició dient:

Sols la mare compregué  
tal misteri d'enyorança,  
que sols una mare té  
l'amor que no va ni vé,  
ni es perd, ni minva, ni es cansa...  
Sols la mare compregué!

I per acabar, mos bons amics, ho faré emprant unes paraules molt suggestives del Patriarca de les Lletres Catalanes, Marià Aguiló. Ens diu que Déu donà als homes un cor tan xic que s'ofega amb una llàgrima i l'assolella un somris. El meu, avui, bategant d'amor i agraït per tantes deferències respecte a la meua persona, en romandrà assolat per sempre més.

Sebastià Cardell i Tomàs  
Lluçmajor, Fires del 1988



**RENAULT**

BARTOLOME JAUME NADAL

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 - 66 00 41 - Lluçmajor  
Exposició a S'Arenal: C. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01



RENAULT 19

# SA FONT

C/. Font, 5 - Tel. 66 14 17 - LLUCMAJOR

- \* JOIERIA
- \* RELLOTGERIA
- \* OBJECTES REGAL
- \* REPARACIONS



EL SALO DE PERRUQUERIA  
I BELLESA DE LES

**GERMANES  
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres  
de 9 a 12 i de 15 a 19  
i els dissabtes de 9 a 19  
C/ Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12  
LLUCMAJOR.

## SA PERXA, S.A.

CARNISSERIA  
FÀBRICA D'EMBOTITS

SOBRASSADA, CAMAIOT,  
BOTIFARRA, BOTIFARRONS,  
SALSITXA FRESCA, PINXOS, etc.



**SANEAMIENTO  
CALEFACCION**

**GABRIEL OLIVER**



INSTAL·LACIONS SANITÀRIES  
CALEFACCIÓ  
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52  
Taller: Mellà, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

Avd. Carles V, s/n - Lluçmajor (Tel. 66 20 64)  
Avda. Mediterráneo, 28 - S'ESTANYOL

# Tempus fugit

## Curs 1957-1958

Els professors d'aquests anys, foren: de Religió el Pare Bartomeu Verger, de Llengua Espanyola Dn. Damià Verger, de Geografia Dn. Bernat Villalonga, de Matemàtiques Dn. Antoni Palou, de Dibuix Dn. Mateu Taberner, de música el P. Cloquell i de FEN i Gimnàstica Dn. Antonio Masegosa Galan, que era el primer any que feia escola a Lluçmajor.

En Vicens Aguiló Sampol, del qual no tenim foto, està a Recaudació d'Hisenda a Palma, n'Antoni Ballester Oliver, fa de Celador a l'ajuntament de Lluçmajor, en Miquel Bonet Calafat, fa feina a l'autoescola Bonet de S'Arenal, en Silvestre Bonet Ferretjans, fa d'electricista amb els seus germans, en Bernat Cardellanyellas, va morir quan era apoderat de la Caixa de Pensions de Lluçmajor, i en Bernat Clar Burguera de Ses Salines no l'hem pogut localitzar.

En Joan Feliu Mas, fa de representants dels Caves Freixenet i viu a S'Arenal, en Joan Ferrando Rigo, fa de propietari, en Modesto Miguel Taberner es dedica al turisme, fent de conductor de camions de turistes, en Pedro Monserrat Prohens del qual no tenim cap retrat és mestre d'escola i en Joan Monserrat Mir és Enginyer Industrial i fa feina a la Inspecció de Treball de Palma. Tampoc tenim cap fotografia d'en Francesc Mulet Clar, que és metge especialista ni

d'en Baltasar Noguera Tomàs que fa de Mercader.

En Miquel Ros Garcies, que tenien a ca seva el Bar Marfil de Plaça (Casino La Vila) viu a S'Arenal i fa feina a la impremta Grificart, no tenim foto d'ell, n'Enrique Rosselló Cabanes, també s'ha fet Arenaler, i es dedica a l'hosteleria.

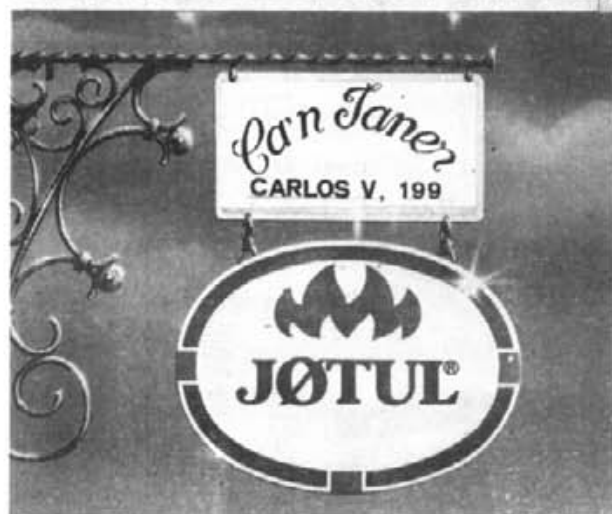
N'Antelm Salvà Barceló es dedica a conrar el camp i cosa parecuda fa en Lluís Salvà Catany, que és el mantenidor de la possessió de Ca S'Hereu.

En Jaume Serra Roig, viu al Coll d'en Rabassa, or regenta una botiga d'alimentació; en Joan Sociés Sociés és mestre d'escola i n'Adolfo Taberner Sagristà, fa feina a «Sa Nostre» a Palma, més o manco el que fa n'Antoni Tomàs Puig que és banquer de la Banca March de Lluçmajor. I per acabar ens queda en Miquel Vich Ballester, de Pina que està a l'INS.

En aquest curs, s'hi afegiren altres alumnes provinents de Sant Miquel o d'altres centres, com són en Rafel Riera Ferretjans i en Julià Mut Puig (a segon), en Miquel Salvà Ballester (a tercer). A quart, anaren junt amb en Joan Lluís Bestard Camps, en Pedro Caldés Torres, en Pedro Mataró Mulet, en José Mérida Gornals, en Pedro Noguera Rigo, en Miquel Obrador Rossinyol i en Miquel Rubí Cardell. Al darrer curs es va juntar amb ells n'Antoni Ramis Rebassa.

Joana Font  
Miquel Janer.

## XEMENEIES I ESTUFES....



## El personatge misteriós



El personatge del mes, va néixer pel novembre de l'any 1925, i la seva professió té relació amb les finances. Com a pista cal dir que fa prop de vint anys va ésser entrenador dels juvenils de l'Espanya. Gairebé creim que si no sou uns bons fisonomistes no l'enertareu, perquè les ajudes que vos donam no serveixen de gaire. Qui és?

## RESTAURANT

# GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS  
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

Primer Curs 1957 - 1958  
Col.legi Sant Bonaventura



A. Ballester  
Ollver



M. Bonet  
Calafat



S. Bonet  
Ferretjans



B. Cardell  
Cañellas



B. Clar  
Burguera



J. Fellu Mas



J. Ferrando  
Rlgo



M. Miguel  
Taberner



J. Monserrat  
Mir



J. Mut Pulg



E. Rosselló  
Cabanes



L. Salvà  
Catany



M. Salvà  
Ballester



A. Salvà  
Barceló



A. Salvà  
Truyols



J. Serra Roig



J. Socias  
Socias



A. Taberner  
Sagristà



A. Tomás  
Pulg



M. Vich  
Ballester

Espectacle poètic de Núria Candela

## Un cor i una veu al servei del poble

Núria Candela ens va oferir per primera vegada a Mallorca una interpretació de poesia viva a la qual no estàvem acostumats i és per això que els vuitanta mallorquins que acudírem a la vella capella de S'Arenal, convocats per les delegacions de l'Obra Cultural de s'Arenal i Lluçmajor, ens emocionàrem i connectàrem ràpidament amb aquest acte d'una solidesa i capacitat comunicativa formidables, anomenat «Poesia Catalana dels XX».

Núria Candela és una sabadellenca que va renunciar a l'estabilitat econòmica que li proporcionava la feina per comunicar tot allò que duia dintre i que no ho podia comunicar suficientment en les seves relacions normals. D'aquesta manera ha fet el seu camí, pas a pas, a canvi de no res segur, però amb una voluntat ferma i una gran fe en la paraula.

L'any 1966, quan era molt joveneta i treballava a la botiga de queviures de ca seva va presentar el seu primer recital a la Caixa d'Estalvis de Sabadell i va agradar molt, possiblement això la va encoratjar i al cap d'uns deu anys ja va iniciar la seva trajectòria professional. Era l'any 1978 quan va presentar a la Sala Villarroel de Barcelona, el muntatge «En defensa pròpia» sobre textos de Jacint Verdaguer. Es tractava d'un recital monogràfic sobre «L'Atlàntida» amb motiu del 75<sup>è</sup> aniversari de la mort de Verdaguer i s'a-

rribaren a realitzar vuitanta representacions al Saló de Tinell, al Teatre Romea, i per tot Catalunya.

El 1980 va presentar a la Sala Regina el muntatge «Amb la clenxa ben partida i un clavell vermell al trau» sobre textos de Josep M. de Sagarra.

El 1982 l'Ajuntament de Sabadell va lliurar la medalla d'or de la ciutat a Pere Quart i li va demanar a na Nuri que preparàs un recital monogràfic sobre tetos d'aquest poeta, així va néixer l'espectacle «Ja és hora que se sàpiga» representant al Teatre Lliure de

Barcelona i després a La Cuina dels Teatres.

Llavors va alternar aquests tres muntatges amb el recital «Poesia Catalana del segle XX», un recull de poemes des de Maragall als nostres dies, i l'any 1986 va protagonitzar l'«Homenatge a Apelles Mestres» juntament amb Carme Sansa i Pepita Perelló. Aquest recital va obtenir un gran èxit de públic i de crítica per tot Catalunya.

Ha col·laborat en diversos homenatges públics i oficials com a lectora de poesia: Josep Carner i J.V. Foix al Saló de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, Josep M. de Sagarra al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, Salvador Espriu a l'Aula Magna de la Universitat Central...

Els recitals sempre han anat acompanyat de música —flauta dolça o piano—. Si en un principi el músic acompanyant era en Lluís Vila, actualment és en Josep M. Pladevall el qui fa els muntatges tan suggerents amb música popular i tradicional catalana i ambarranjaments de música clàssica.

Núria Candela rebutja la definició de rapsoda, diu la poesia en lloc de recitar-la «perquè crec que és com més proper, més autèntic». Creu que recitar dona una dimensió distant i per això la diu i la diu amb força, vol apropar a l'espectador la poesia de l'autor.



**REHABILITACIÓ**  
D'EDIFICIS I VIVENDES DE MALLORCA



**Recuperem  
ca nostra**



**CAIXA DE BALEARS**  
**"SA NOSTRA"**

INTERÈS A PARTIR DEL 11'25 %

Si vol canviar de casa sense canviar de domicili,  
sol·liciti informació a la seva oficina de "Sa Nostra".  
Es en benefici de tots.



**EL PÚBLIC DE S'ARENAL ESTAVA MOLT PREDISPOSAT**

A S'Arenal ens va oferir uns trenta textos de diversos poetes —J. Maragall, J. Carner, J.V. Foix, S. Espriu, B. Rosselló, Pòrcel, M. Antònia Salvà, Pare Quart, J. Vinyoli, M. Martí Pol, J.M. Llompart, D. Pons, J.M. de Sagarra, M. Pessarrodona, N. Albó i C. Domènech— Va anar alternant diversos temes i textos perquè sabia que es trobaria amb un públic heterogeni, no iniciat en recitals de poesia.

«No sabia com respondria i m'interessava l'eficàcia, que la gent no s'avorris i que ves que un recital de poesia és una cosa viva».

Creu que el públic de s'Arenal estava molt predisposat, ja ho va notar amb el silenci a la seva sortida. «Ja vaig veure que allò seria fàcil, que hi hauria una comunicació, m'ho van fer molt fàcil, jo disfrutava molt. De vegades no és així, perquè el públic es resisteix o perquè jo noestic prou lúcida i no hi ha fluïdesa».

Na Núria cercava amb la seva mirada la nostra mirada d'espectadors, perquè ens fessim còmplices d'ella, perquè reparassim com els ulls i el gest donen suport a l'emoció tant com la veu.

**EL MOMENT MÀGIC DE LA COMUNICACIÓ POT CANVIAR LA MANERA DE DIR EL POEMA**

«Jo disfruto del moment màgic de la comunicació i això m'estimula moltíssim, fins i tot per arriscar-me i impro-

visar, no el text, però sí la manera de dir el poema, perquè en aquell moment m'he adonat que passa alguna cosa i m'agrada molt. La màgia està en el tu a tu, en el poder mirar la gent. Encara que no la vegis, la mirada t'arriba».

Crec que el públic dels recitals no és mai el mateix. «Tant ara com fa 10 anys hi ha hagut públics més sords i d'altres més receptius i comunicatius. Són factors imprescindibles perquè els recitals surtin d'una determinada manera».

Per vèncer tots els obstacles és pel que ens transmet tanta força i dona cos i vida a cada poema.

Com a projectes de futur estrenarà per la primavera un muntatge monogràfic amb poemes i cançons, i juntament amb Carme Sansa, sobre Josep Carner.

Per arribar al públic i per la fe en els poemes és pel que lluita Núria Candela. Amb paraules manllevades de Pere Quart, es tracta d'un cor i una veu al servei del poble.

Na Núria ens va confessar que estava molt satisfeta d'aquest primer contacte amb el públic mallorquí i sobretot molt agraïda a l'OCB de S'Arenal per tot quant havien fet per poder realitzar-se aquest recital.

Coloma Julià

**ELEMENTOS DECORATIVOS**  
**FACTORES DECISIVOS**

En Prefama sabemos bien que la decoración, la personalización de su hogar, es el resultado de una labor de conjunto, en la que usted, un profesional o un equipo, delimita un espacio con carácter exclusivo, utilizando medios, formas y productos diversos: elementos decorativos que diseñan y constituyen los característicos de su hogar.

¿Se lo imagina sin baldosas?  
¡Claro, son factores decisivos!  
Complete su decoración en PREFAMA.

**PREFAMA**

**MALLORCA**  
Calle...  
Tel. 28 42 34

**AMÉNBAR**  
Calle...  
Tel. 22 58 88

**LUCENOR**  
Calle...  
Tel. 22 58 88

**S'ARENAL**  
Calle...  
Tel. 22 58 88

## «Saba marinenca», una entitat cultural nacionalista de 1916

L'any 1916, Damià Contestí Amengual i un grup de joves llucmajorers fundaren la societat cultural mallorquinista «Saba Marinenca». El programa i els objectius de la societat varen ser ambiciosos i de gran abast, però les dificultats amb què es va trobar la impedint fructificar.

### EL CONTEXT ECONÒMIC I SOCIAL

La població de Lluçmajor censada l'any 1916 era de 9.663 habitants. Aquesta xifra es va mantenir els anys posteriors amb tendència a l'augment. La base econòmica del municipi era l'agricultura, la indústria del calçat i el comerç. En temps de penúria econòmica el camí de sortida per a molts d'obers havia estat l'emigració a França, Cuba o Buenos Aires, però entorn de 1916 Lluçmajor conegué una etapa de prosperitat i dinamisme.

Quant a l'agricultura cal destacar que és l'època de grans plantacions d'ametlers i garroviers per substituir les vinyes que havia fet desaparèixer la fil·loxera a finals del segle XIX. És, també, l'època en què comença la parcel·lació de les grans possessions per transformar-les en minifundis per als treballadors i menestrals. Devers l'any 1913 s'havien establert Son Noguera, Bennoc, Son Mesquida, Son Rubí i Ca S'Hereu. Aquestes dues darreres finques havien estat del Comte d'Ayamans. També per aquest temps començaren a introduir-se innovacions tècniques que facilitaren i milloraren les feines del camp: batedores, segadores, màquines de pelar ametles. En l'aspecte negatiu cal anotar la sequera de l'any 1914.

Pel que fa a la indústria del calçat és de destacar que l'any 1915 hi havia a Lluçmajor 800 obrers dedicats a la fabricació de sabates, xifra només superada per Palma, que comptava amb un milenar d'operaris. Aquest sector industrial va conèixer temps difícils després de la independència de Cuba, però la recuperació va venir amb l'esclat de la Gran Guerra i els encàrrecs de botes per a l'exèrcit francès. Des del punt de vista empresarial, els costos de les importacions de matèria primera eren compensats pels baixos salaris



Acte d'homenatge a Damià Contestí i Amengual, fundador i president de l'entitat cultural «Saba Marinenca», realitzat per la delegació local de l'OCB, recentment constituïda (21 de desembre 1978)

obers. Altres indústries destacables eren la fabricació d'aiguardents i l'elaboració de pebre.

La construcció i les obres públiques varen ser una altra via per combatre la desocupació i per donar vida a l'economia local. En aquest sentit hem d'assenyalar la construcció del mercat municipal, i de la central elèctrica «El Porvenir» (de capital privat), el traçat de la via fèrria i la posada en marxa del servei de ferrocarril, el creixement urbà amb la prolongació de carrers cap al sud i del Passeig de Jaume III com a enllaç entre l'estació i el poble.

Aprofitant aquesta situació econòmica i social, el Rei Alfons XIII va concedir el títol de «ciutat» a la vila de Lluçmajor pel setembre de 1916.

### LA VIDA POLÍTICA

El panorama polític local, com el de la resta de Mallorca, estava controlat pels partits Liberal i Conservador. Com deia la premsa llucmajorera de l'època fent referència a l'alternància pròpia dels sistemes restauracionista, els protagonistes polítics eren Joan Mòger, «alcalde durante las situaciones conservadoras», i Antoni Catany, «alcalde en las situaciones liberales». Encara que no hi va faltar un nucli tradicionalista o carlí comandat per Francesc Mulet, l'element més innovador, en comparació amb molts de pobles

de Mallorca, va ser la vitalitat del moviment obrer i del socialisme. La força política del socialisme llucmajorer començà a manifestar-se quan l'any 1915 Joan Monserrat i Parets fou elegit regidor de l'Ajuntament. L'esquerra accedia per primera vegada a les institucions polítiques locals.

### LA CULTURA POPULAR I LES MINORIES INTEL·LECTUALS

La societat rural i menestral havia propiciat l'aparició d'una rica cultura popular arrelada en la tradició i fonamentada en les vivències més immediates de la gent. Els glosats i les cançons populars, les contarelles i les rondalles, els balls i les festes de carnaval o de matances, la «colcada» de Sant Antoni i els jocs tradicionals en són algunes mostres que han perviscut al llarg del temps.

Al costat d'aquestes manifestacions populars destaca l'existència d'un nucli de clergues, professionals i intel·lectuals lletraferits i d'adscripció mallorquinista. Maria Antònia Salvà n'és el màxim exponent, tot i que no cal oblidar les vocacions poètiques de Mn. Sebastià Guasp i Francesc Pomar, escriptors locals marcats pel to estètic i ideològic de l'anomenada Escola Mallorquinista.

Dins el món cultural del poble destaca també la presència de la premsa. Es tracta del setmanari «Lluçmajor» (a





partir de l'1-IV-1913, anomenat «Lluchmayor»), fundat el 1912 i lligat al Círculo de Obreros Católicos. Pel gener de 1916 el succeí el «Heraldo de Lluchmayor». Les esquerres, en temps de polèmiques, posaren en circulació el quinzenari «La Escoba».

Aquestes publicacions eren escrites majoritàriament en castellà, però també donaren cabuda a col·laboracions i articles en català, tant de to culte com de caire popular.

#### LA CREACIÓ DE «SABA MARINENCA»

En aquest context vist a grans trets, un grup de joves amb inquietuds culturals i ideològiques varen fundar «Saba Marinenca» pel setembre de 1916. El nom de l'entitat fou agafat el poema «Del Pla» de Maria A. Salvà:

I aquí jo, fins a la mort  
vindréa cercar-hi bellesa,  
baix del sol de ma infantesa,  
dins l'aire pur del record;  
aquí on passa el torrent  
ple de saba marinenca,  
que dins el meu cor s'envenca  
i el nodreix de sa corrent.

El promotor, ideòleg i president de l'entitat va ser Damià Contestí Amen-

gual (1894-1978). El seu contacte amb el catalanisme datava de l'època en què va viure a Barcelona per estudiar Medicina, després d'haver-se llicenciat en Veterinària a Saragossa.

En aquell temps va contactar amb persones, institucions i moviments catalanistes. Quan va haver de tornar cap a Mallorca sense acabar els estudis de Medicina (havia mort un oncle seu i ell havia de fer-se càrrec de les propietats familiars), es va comprometre en el redreçament nacional de Mallorca i va impulsar «Saba Marinenca».

La relació de persones que seguien Damià Contestí en la fundació de l'entitat és la següent: Bernat Font (vice-president), Pere J. Horrach, Francesc Pomar, Lluç Clar, Romuald Claverol, Mn. Sebastià Guasp, Mn. Miquel Salvà, Mn. Miquel Munar, Mn. Bartomeu Guasp, Mn. Andreu Caimari i el seminarista Bernat Trobat. Maria A. Salvà en fou nomenada soci d'honor i és de suposar que els seus germans Antoni i Francesc hi degueren simpatitzar, tal com sabem que ho va fer el rector Andreu Pont. La majoria dels socis eren capellans o mestres d'escola.

#### EL PROGRAMA DE «SABA MARINENCA»

El naixement de «Saba Marinenca» fou saludat amb simpatia en els cercles culturals i mallorquinistes de tota l'illa. El setmanari «Heraldo de Lluchmayor» li dedicà un número sencer de presentació i comentaris (26-VIII-1916, nº 34) i en un altre de posterior (2-IX-1916, nº 35) informà detalladament de la festa de presentació.

En els articles programàtics es dona la raó de la tria del nom de l'entitat amb els següents temes: «saba que vol dir la vida... i marinenca que expressa nostra terra i nostros avis». També hi ha referències al lema (Fides, Scientia,

Ars agermanat amb el de Fe, Pàtria i Amor) i als símbols externs (la bandera quadrada i l'escut de les quatre barres travessat per una franja blava en diagonal).

De la lectura del manifest i les col·laboracions es desprén que «Saba Marinenca» és una associació cultural que té com a components ideològics bàsics el catolicisme i el mallorquinisme. Aquest darrer sempre és entès com una part del moviment catalanista.

L'objectiu que pretén «Saba Marinenca» és la regeneració de la societat a partir dels valors culturals i vitals d'un temps passat que consideren més pur. Volen, diuen, «implantar la saba tradicional de nostres avis i fer reviure el seu geni que mor ofegat pel baf d'una cultura frívola». D'aquí que calgui «cercar o recercar a dins les fibres íntimes de nostra història quins eren els constitutius del caràcter dels nostres avis, i empaltar les seves coses bones en la treta novella de la joventut actual».

La mateixa tònica de retorn al passat ideal sembla tenir el propòsit d'enfortir la consciència lingüística de la gent: «volem que la llengua dels nostres avis refloresca amb tota la seva pulcritud i claretat (...) més no la llengua tèrbola que avui dia es parla en les grans viles, repleta de paraules corrompudes i cançons lascives, sinó aquella llengua que, plena de saba marinenca, s'ha guardat, durant els segles, com en caixa de fustes oloroses, en les masies de nostra gran planura».

#### EN DEFENSA DEL CATALÀ

En una societat on el castellà guanyava posicions com a llengua de la cultura i de prestigi a mesura que augmentava l'alfabetització, la postura de «Saba Marinenca» fou conseqüent amb els seus principis nacionalistes:



### Restaurante-Asador **LLUCMAJOR**

Avda. Carlos V  
Esq. Carretera Campos  
Teléfono 660489  
**LLUCMAJOR**  
(Mallorca)

### PISCINA, TERRASSA I MENJADOR D'ESTIU

*Especialitat en carns al forn  
i a la brasa*

**LOCAL PER A NOCES I  
COMUNIONS**

«volem que's sàpiga parlar la llengua castellana; però de cap manera que, entrant a nostres cases, sia treta la nostra rica llengua catalana».

El pla d'activitats va consistir en la celebració d'una festa infantil en homenatge a Ramon Llull i la realització de conferències i certàmens científics, literaris i culturals. També oferiren el local social -situat en el Racó que existia abans de la reforma de la Plaça (1927)- per fer-hi un museu arqueològic.

«Saba Marinenca» va dirigir-se en primer lloc als professionals liberals, als mestres, al públic intel·lectualitzat i a «les persones instruïdes i de gust delicat». Després aquests haurien de difondre els principis ideològics i estètics sobretot entre la pagesia, base del redreçament del país.

A les pàgines del «Heraldo...» hi ha també les col·laboracions de dos coneguts intel·lectuals mallorquinistes: Guillem Forteza i Joan Estelrich. El primer destaca la importància de la llengua per aglutinar un país; el segon fa referència al nacionalisme com a instrument alliberador del caciquisme i de l'estat centralista que ofeguen la pagesia.

La presentació en societat de «Saba Marinenca» s'efectuà amb un Te-Deum matinal a l'església parroquial i amb una festa d'horabaixa en el Teatre Mataró. Hi participaren Llorenç Riber, Maria A. Salvà, Joan Estelrich, Guillem Forteza i els impulsors de l'entitat. S'hi adheriren el bisbe de Mallorca, el president de la Mancomunitat de Catalunya, Enric Prat de la Riba; Mn. Antoni M' Alcover, Mn. Costa i Llobera, Joan Alcover, Joan Rosselló i diverses entitats catalanistes.

Després de la presentació, l'entitat va realitzar algunes activitats; un crus de català, la creació d'una biblioteca amb llibres cedits per l'IEC i un homenatge al poeta S. Guasp, guanyador en els Jocs Florals de Palma.

#### LA REACCIÓ CONTRA L'ENTITAT

Però ben aviat «Saba Marinenca» va patir una forta reacció en contra, de vegades quasi violenta i de vegades burlesca. Això va desanimar els joves impulsors que, enmig de l'aïllament social que detectaven, començaren a abandonar el projecte. Quan Damià

Contestí va comprendre que havia quedat sol i que el mallorquinisme de la seva entitat no era acceptat per la gran massa de la població, va donar per morta l'entitat enmig d'una gran decepció personal.

Una de les formes utilitzades per fer burla de «Saba Marinenca» va ser el recurs a la glosa. D'aquestes cançons, n'hi ha diverses variants, encara que totes juguen amb la deformació que sofria la paraula «saba» escrita en la placa del local social i que passava a ser llegida «ceba» per part de la gent no habituada a la lectura en català. Una de les versions recollides diu així: Coneixeu Damià de la Ceba el capítost? S'ha empenyat, cost lo que cost, que parlem el català.

I em parlà de l'horitzó,  
de la pau i de la lluita  
i de tot en fé una truita  
que quan la va tenir cuita  
sols de ceba feia olor.

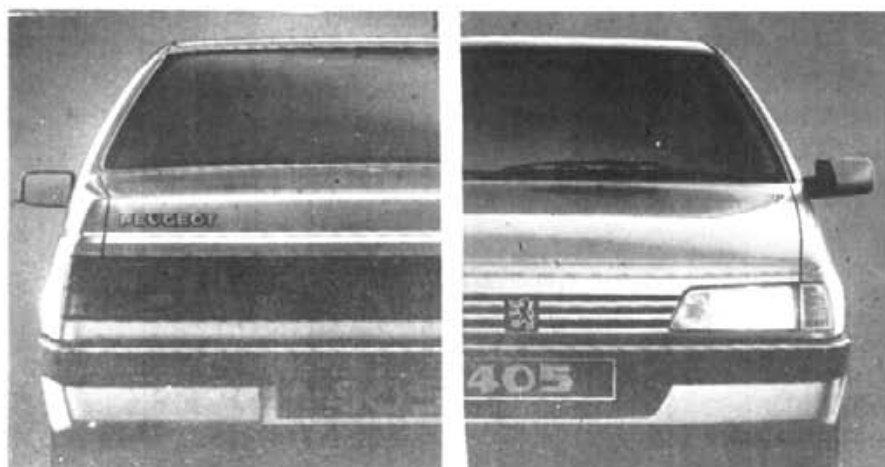
D'aquesta manera, entre burles i incomprendensions, va morir «Saba Marinenca», un dels primers intents per fer arrelar el nacionalisme a Lluçmajor.

Maties Garcias



# PEUGEOT 405

## EXPRESSIÓ D'INTEL·LIGÈNCIA



4 Models des de  
1.750.000 ptes.

Preu F.F. + I.V.A + transport

**Tallers MARINA**

Joan Ramon

**PEUGEOT - TALBOT**

Agent Oficial

C/. Marina, 104 - Tel. 66 05 21  
Exposició i Venda: Ronda Migjorn, 80  
LLUCMAJOR

Venda i assistència  
tècnica dels productes:

BOSCH  
Automòbil

BOSCH  
Eines

BLAUPUNKT

Calentadors  
JUNKERS

Electricitat i Electrònica  
de l'automòbil

INJECCIÓ DE BENZINA

Aires acondicionats  
CARRIER  
CUPIA S.A.

Tacògrafs

So i alta fidelitat  
Automòbil

BLAUPUNKT  
Alarmes  
Esquiladores  
Motoserres  
Plaques solars  
Generadors  
Lloguer maquinària  
Martells

AUTO-ELECTRIC  
**Barceló**



Ronda de Ponent s/n. - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

ARA QUE VENEN ELS REIS, FEIS-VOS UN REGAL

**LLEGAN A TODAS PARTES.**

**SERRAR CON COMODIDAD.**

LA FUERZA DE PULVERIZACIÓN QUE VIENE DEL PULVERIZADOR.

TALADRADORAS DE PERCUSIÓN BOSCH. LA TÉCNICA MÁS MODERNA. GRAN COMODIDAD DE MANEJO.

PARA SERRAR ALREDEDOR DE LA CASA Y EN EL JARDÍN.

Grupos electrogenos Bosch

Serie de cables PERBOS

*Sabates  
Can Gramet*

**VENDA DE MOSTRES  
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74  
LLUCMAJOR

CARNISSERIA XARCUTERIA

**ZANOQUERA  
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02  
LLUCMAJOR (Mallorca)



**FINA**

C/. d'Es Vall, 49  
Tel. 66 11 58



flors i  
Plantes  
Amengual

PLANTES - FLORS  
RAMS DE NUVIA  
CORONES I RAMS  
C/. Born, 17 - Lluçmajor

# La població Lluçmajorera a finals del s. XVIII

Durant el S. XVIII la necessitat de tenir un coneixement el més aproximat possible dels efectius humans amb què comptava el país, per això a partir de 1.712 l'administració central ordenà la confecció de veïnats a tot el país, cal dir que aquestes primeres relacions de veïns foren molt deficitàries, posant al descobert llacunes territorials (País Basc, Mallorca i Eivissa) i altres estaments (omissió d'eclesiàstics, militars, estrangers i pastors), per tant tenint en compte totes aquestes ocultacions, aquests primers censos sols ens poden donar una idea aproximada de la població espanyola en aquell moment.

A mesura que anava passant el temps aquest sistema es va anar perfeccionant, el que permetia a l'administració central tenir un coneixement més o menys aproximat de la població.

El que es feia era enviar a cada poble una espècie de «enquesta» integrada per 47 preguntes, aquestes havien de ser contestades cada cinc anys per les distintes poblacions als intendants de cada província.

A l'Arxiu municipal es troba un d'aquests censos, confeccionat el mes de novembre de 1.797 i a partir de les respostes corresponents a les 47 preguntes abans esmentades se'n poden extreure una sèrie de conclusions que ens permeten conèixer d'una manera més o menys fiable la població de Lluçmajor aquest any, així com la composició d'aquesta població: sexe, edat, estat civil i professió.

En aquell temps, Lluçmajor era considerada vila i segons aquest cens estava a 4 llegües de Ciutat (Mallorca estava a 40 llegües del continent per mar i del continent a la cort n'hi havia 62).

La vila de Lluçmajor era de reialenc, és a dir, estava sota la jurisdicció reial, a excepció d'alguns terrenys que eren alou particular. El poble comptava amb 1.700 cases útils i 2 d'arruïnades, tenia una Casa Consistorial, una presó pública i una Llotja on es venia el gra, a més de 15 tavernes, 2 «batanes», 36 molins de vent, 2 d'aigua, 4 posades, 1 carnisseria, 1 peixateria i 3 forns de pa. No hi havia cap hospital ni hospici ni casa de misericòrdia ni cap altra institució d'aquest tipus. Tampoc no hi havia cap centre d'ensenyança per a la indústria i les arts. En canvi, sí que existien 2 escoles de primeres lletres, una pública amb un mestre eclesiàstic que comptava amb 58 alumnes i una altra al convent d'observants, amb un mestre (religiós), on hi acudien 68 nins. De l'educació de les nines se n'ocupaven 2 mestres, un a l'escola pública, amb 80 alumnes i l'altra que donava classes particulars a casa seva amb 56 nines.

A l'enquesta també es demana si la població comptava amb universitat, estudi de gramàtica, acadèmia de ciències, laboratori, etc. com és obvi, la resposta fou negativa.

Quant al nombre d'habitants, segons aquest cens de 1.797 era de 6.496 persones, distribuïdes de la següent forma:

En aquell moment la vila tenia una parròquia, un convent d'observants, una ermita, 5 oratoris rurals. Comptava la parròquia amb un rector, 2 «tinents de capellà», 13 beneficiats sacerdots, 2 ordenats amb les ordres menors, 20 ordenats «in sacris» a títol de Patrimoni, i 9 ordenats menors del mateix modo. El convent tenia 13 religiosos sacerdots, un ordenat «in sacris», 5 llecs i 2 donats. A la vegada, la parròquia comptava també amb un escolà laic i 2 escolanets. El convent tenia 2 escolanets i un campaner laic.

Quant als convents hem de dir que no n'hi havia cap de monges. L'únic convent existent era el ja esmentat abans, integrat per religiosos observant pertanyents a l'ordre de Sant Francesc d'Assís.

Aleshores hi havia també un dependent de Greuada que era el receptor i 5 familiars de la Sta. Inquisició.

Hi havia 2 individus que servien en el Regiment Provincial del Regne, més 2 sargents, 3 caporals, 3 sargents retirats i 25 matriculats a la Marina.

No hi havia cap heretatge («mayorazgo») ni títol nobiliari, però sí 6 famílies que gaudien de privilegi de fidalguia. Quant a empleats del rei, es contesta que hi havia un caporal de rendes amb 5 dependents.

Relació de professions i oficis i nombre de les persones dedicades a cadascun:

Notaris públics: 2

Secretari de l'Ajuntament: 1

Escrivà reial: 1

Metges: 4

Cirurgians: 2

Apotecaris: 3

Nenescales: 2

Comerciants i mercaders: 0

(entenent per comerciants els que no tenen botiga oberta i per mercaders la que la tenen)

Llauradors propietaris: 216

Jornalers: 100

Ramaders: Són considerats ramaders tots els llauradors propietaris i arrendataris pel que respecte al ramat que poden mantenir a les seves terres. No es coneixen altres ramaders.

Pastors d'ovelles: 9

Mariners i pescadors d'ofici: 0

Caçadors d'ofici: 3

Cuiners, pastissers, confiters: 0

	FADRINS		CASATS		VIDUS	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Fins a 7 anys	612	519	0	0	0	=
De 7 a 16 anys	552	535	0	0	0	0
De 16 a 25 anys	367	401	80	159	0	2
De 25 a 40 anys	151	95	491	525	11	62
De 40 a 50 anys	35	27	293	267	36	78
De 50 a 60 anys	40	59	180	156	50	122
De 60 a 70 anys	3	37	110	69	36	113
De 70 a 80 anys	2	31	27	11	28	33
De 80 a 90 anys	0	3	2	1	7	5
De 90 a 100 anys	0	0	0	0	0	1
		3.541		2.371		584

Mestres picapedres: 24  
 Forners: 3  
 Criats «de escalera arriba»: 1  
 (majordoms, oficinistes de senyors, ajudes de cambre, patges)  
 Argenters: 2  
 Lluners: 0  
 Ferrers: 15 més 10 aprendents  
 Senallers: 2  
 Cosidores: 0  
 Sabaters: 15 mestres i 7 aprendents  
 Blanquers de pell: 0  
 Boters i pellissers: 0  
 Xocolaters: 0  
 Filadors i teixidors de seda: 0  
 Parires de la llana: 80 mestres i 2 aprendents  
 Teixidors de lli: 36 mestres  
 Capellans: 1  
 Tintorers: 2  
 Ollers: 3  
 Saboners: 0  
 Paperers: 0  
 Fusters: 32 mestres i 2 aprendents  
 Fabricants de cera: 3  
 Taverners: 15  
 Aiguaders: 0  
 Fabricants d'aiguarent: 15  
 Vidriers: 0  
 Talladors de pedra: 70  
 Moliners: 31  
 Criats «de escalera abajo»: 2  
 (Cotxers, mossos de muls, lacais)  
 Criades que serveixen com a domèstiques a les cases acomodades del poble: 46

Margalida Martín

**Viajes**  
**Xaloki, s.a.**  
 G.A.T. 687



**BILLETES D'AVIÓ**  
 amb reserva i  
 confirmació  
 immediata a  
 través del nou  
 equip  
 informatitzat

Aquest servei el trobareu a «Viatges XALOKI»  
 sense cap tipus de suplement sobre el  
 preu oficial

C/ Maria Antònia Salvà, 38 - Tels. 26 74 50 - 54 - 58  
 S'ARENAL



**U**n catxo d'abertura estudiant que feia estona que no veia em va dir que el curs passat un biòleg de la nostra universitat va anar a mostrar una bassa del nostre terme a un insigne i venerable botànic, un dels primers científics d'aquest país. És cert que hi entraren sense permís i que sempre és censurable entrar mig d'amaçat en una sagrada propietat; però això no justifica la salvatge acollida que els feren: un home que era per allà a l'aguait els acabussà un ca de considerables dimensions, sense previ avís ni conversa. Va esser poc de veure una persona, de l'edat respectable del botànic, fugir de l'afuada del cussot malbotant, com podia, tanques i bardisses. «País de salvatges», degué pensar el científic (autoritat en la matèria, que per cert, té article propi a més de dues enciclopèdies).

\*\*\*

**U**na òliba que conec, molt de missa i molt lletraferida, ha començat una investigació per aclarir que volen dir els «puntos filipinos» que un canonge llucmajorer no volia veure per la seu. Les fonts orals consultades li han aclarit que un «punto filipino» és un «tabú», una cosa de la qual «val més no parlar-ne» i, suposa, si és possible, oblidar. Però la troballa més sensacional és que «punto filipino» no vé, contra tots els indicis, de les elles Filipines (ja sabeu allò dels soldats, les al.lotes de Mindanao i els mantons de Manila) sinó que vé, i així apareix a una obra de Santiago Rusiñol, de «punto filipino»; segurament del rei Felip.

\*\*\*

**L'**altre dia el falcó, volant a gran altura, va veure cosa estranya: Era un cotxe? Un avió? en Superman? No, era en Tomàs amb el seu nou «Aiga»...  
 Mai no els havia lluit tant als nostres governants el pèl. Don Ramon sempre va anar amb 600, Don Antonio, encara té el Simca mil i aquests socialistes suposen que per demostrar al poble que mai havien anat les coses tan bé a tots o quasi tots han estrenat cotxe nou; i algun, dos.

Mentrestant als treballadors un augment salarial anual d'un tres per cent. I... visca el P.S.O.E.

\*\*\*

**L'**òliba està ben preocupada amb hisenda. Tenir casa a la torreta de l'Ajuntament es podria dur, però ara amb el trasllat de les oficines, si vol informar bè als lectors d'aquesta secció, haurà de muntar la segona vivenda a la peixateria i, com no és un banc ni

una multinacional, només té por que els empleats d'en Solchaga no li posin la vista al damunt.

\*\*\*

**A**mb l'obertura del «Salon» hi ha hagut despatxos «a gó-gó». Tothom té despatx. El Sr. Marnesa està al de l'enginyer, AP, al de l'aparellador; el regidor d'UM, al despatx que, quan era batle, va donar al Sr. Tomàs, cap de l'oposició, perquè deixàs de ser-ho. El batle, al lloc de sempre, i el del PSM, al del porter. «Tanto tienes, tanto vales». Qui ha estrenat nou despatx ha estat D. Tomàs, des d'on governa, com en Felipe des de la Moncloa, mentre a l'Ajuntament el Batle i la Cort, regnen, com si fossin a la «Zarzuela»...

\*\*\*

**S**embla que a la vila hi ha una plaga de DENTISTES. Dos de nous en un any just. No és d'estranyar, emperò, que aquests llicenciats tinguin coratge de, recent titulars, muntar un consultori de pel·lícula. La raó només és una: quasi res no entra en l'assegurança (en tot cas, només una arrabassada de queixal si s'està podrint tota la boca) i els preus per tenir un barram decent (empastades, neteges i correccions) són vertaders robatoris legals que el pacient paga amb un «mutis callatis» sense gosar demanar perquè.

\*\*\*

**E**l projecte de remodelació i millora del carrer Dos de Mayo de S'Arenal des de les primeres passes fa honor al seu nom, i està esdevenint un autèntic «Dos de Mayo». Concretament, el centrista Rabas-

co, ha disparat, al llarg del procés, una sèrie d'andanades destinades, segons sembla, a la línia de flotació del projecte.

Primer va obrir foc amb un recurs de reposició, després va posar el punt de mira en el termini per a la presentació de pliques. No sabem si el representant del CDS va aconseguir l'objectiu però sí que va aconseguir que els serveis tècnics i també que el titular de la secretaria treballassin hores i més hores extres; els primers elaborant el corresponent informe i els segons comptant els dies transcorreguts o si eren hàbils o inhàbils.

\*\*\*

**C**ontinuant amb el CDS segons em va contar l'òliba, del campanar -sempre atenta a tot el que s'esdevé a la plaça Espanya i voltants- que a l'assemblea general dels centristes hi va haver resquillades i alguna cosa més. El sector anti-Rabasco no va sortir amb la seva i tampoc no va prosperar la votació per tal d'elegir nova junta.

Quan en Rabasco -segons em va contar l'òliba- va aturar el primer atac, va contraatacar amb toa l'artilleria pesada (per això serveixen els constants enfrontaments que solen mantenir amb Tomàs Garcies) i amb tanta virulència agressivitat que alguns militants varen optar per abandonar la reunió.

\*\*\*

**M**estre Guiem «Collet» i en Tòfol «Barros» estan més contents que un pasco. I és normal després d'esperar mesos l'Ajuntament ha habilitat un pis de les noves dependències per a la Banda de Música. De moment, les penúries i pelegrinatges de l'agrupació sembla que han acabat i els nostres músics no hauran d'anar d'Herodes a Pilats per poder assajar.

La nova sala de Cultura serà l'escenari dels assaigs setmanals de la Banda i també de les activitats docents de l'escola Municipal de Música, que, per cert, com que no tenien local, encara no ha començat aquest curs.

\*\*\*

**A**quest mes la secció «SA PENYA D'ES FALCÓ» ha d'acabar d'aquesta manera: «Pregau a Déu pel falcó pelegrí que el dematí del passat dia 13 de novembre va morir víctima de perdigons d'un escopeter a la finca llucmajorera de Vallgornera Nou. Que descansi en pau el més veloç i el més astut dels nostres aucells de rapinya caçadors».

I com m'ha dit el mussolet; Vius i ungles que aquesta vegada vénen per a noltros!.



#### HAMBURGUESES

«PERROS»

«PINCHOS»

«PEPITOS»

Provin la nostra  
**CUINA RAPIDA, ÉS TROPI!...**

Obert tots els dies

Servei de begudes i menjars  
de qualitat a preus raonables

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

## JAIME LLULL RODRIGUEZ



#### \*INSTAL·LACIONSELÈCTRIQUES

Enllumenat

Instal·lacions d'energia solar

Muntatge de quadres elèctrics

Antenes TV

#### \* INSTAL·LACIÓ DE COMPUTADORS

Canvis de tensió

Contractació de computadors

**PRESSUPOST GRATUÏT**

C/ Gómez Ulla, 45 - Tels. 66 17 92 - 24 22 86



C.D. Espanya / Preferent

## 450 minuts sense encaixar un gol

Joaquin

Les coses han canviat des de la darrera informació i ens alegrem de poder narrar, dels quatre partits disputats, tres victòries i un empat, en aquestes quatre jornades no s'ha rebut ni un sol gol, és a dir, el porter G. Quintana porta 360 minuts sense encaixar una diana encara que això, com és natural, també és mèrit de tota la defensa la qual esdevé la tercera menys golejada del grup.

Sense cap dubte ha estat un bon mes de novembre. Recordem que si les coses no canvien a «Ca'n Federació» jugaran la lligueta d'ascens a Illa. Divisió Nacional els sis primers de preferent més dos de les Illes germanes (un de Menorca i un d'Eivissa) que faran un total de vuit dividits en dos grups de quatre amb ascens directe del primer de cada grup i possibilitats per als dos segons. Somniari, allò que es diu somniari, no val res, però encara queda molta temporada però ara, que es duen 15 jornades jugades, la situació és bona i només ens separen tres punts del grup que jugarà la promoció.

### GIMNÀSTIC «SCORPIO»

No podem deixar d'esmentar el gest que ha tingut aquest gimnàs amb els



M. Terrassa, M. Garcia i F. Ruiz, C.D. Espanya

jugadors del C.D. Espanya ja que per un preu ben mòdic els deixa les instal·lacions per poder-hi entrenar, a base d'exercicis i peses de cara al partit del diumenge.

**ESPANYA, 3**  
**MONTUÏRI, 1**

Bon partit dels locals amb tres gols de bella factura, amb pressing constant dels davanters, seguretat a la defensa i un centre de camp amb Cosme Tomàs com el millor. Gols de Ruiz,

tit fou el penaltie tirat per Ruiz que va anar fora. Si hagués estat gol hagués pogut canviar el signe d'un encontre molt igualat superant les defenses el treball de l'atac. La figura del partit va ser el col·legiat Sr. Marinos el qual va donar una lliçó d'allò que ha de ser un bon jutge d'una lluita esportiva.

**ANDRATX, 0**  
**ESPANYA, 2**

Gols de Garau (m. 7) i de Garau també el segon gol (m. 44).

L'Andratx va ser un equip flux, el pitjor de la temporada i molt nerviós i es va veure impotent davant la superioritat de l'equip llucmajorer. No obstant això i encara que no siguin jugadors molt «esportius» hem de dir que tots són de casa i que el públic respon malgrat la seva pèssima classificació.

**ESPANYA, 1**  
**AT. RAFAL, 0**

L'àrbitre, que havia passat desapercebut, va ser molt protestat a causa de la senyalització d'un penalti contra els visitants. Aquesta falta va ser transformada per Aragon i a més va ser un dels jugadors millors de l'equip.

Garau i Garcia.

**CAMPOS, 0**  
**ESPANYA, 1**

Partit de màxima rivalitat comarcal on l'Espanya amb aquesta victòria aconseguix per primera vegada en la temporada, situar-se amb un positiu mantenint una ferma defensiva digna d'elogi. Gol de G. Garau aconseguit en el minut 62.

**ESPANYA, 0**  
**SOLEDAT, 0**

La Jugada crucial del par-

Juveniles C.D. Espanya i Regional

## Còmoda posició

**Joan Quintana Castell**

Diumenge, dia 20 de novembre, érem a Andratx per presenciar l'encontre que disputaven aquests contra l'Espanya de preferent i com tots sabeu va acabar amb victòria (0-2) dels de Lluçmajor. I ho deim perquè vàrem coincidir amb l'entrenador dels juvenils, Joan Llompart, i comentàrem els darrers esdeveniments del seu equip -aquell mateix dematí havien perdut per 0-1 contra el Cide B- i la veritat és que el «míster» estava una mica molestat amb el rendiment d'alguns jugadors amb els quals pensava dialogar durant la setmana entrant. Sembla que els plantejaments del preparador varen tenir un efecte positiu i el diumenge següent es vencia (1-2) al Rellotgeria «Calvo» A, en el seu propi terreny, amb dos gols d'Antoni Cantos que feia més d'un mes que no marcava.

Quan manquen tres jornades perquè acabi la primera volta la situació dels juvenils, que ocupen la sisena posició, és la següent:

J	G	E	P	GF	GC	P
13	6	3	4	28	16	15

### ELS RESULTATS DEL MES DE NOVEMBRE

El primer partit és el jugat contra el colista S.D. Joventut Sallista que va acabar amb la victòria visitant (0-1) gràcies a un gol de

Marín que va significar els dos punts i dos positius per als jugadors de Joan Llompart.

Una setmana després, visita el Municipal Lluçmajorer, un bon conjunt, el C.D. Sant Francesc A. aconseguint empatar el partit; el gol d'A. Gálvez no va ser suficient ja que els col·legials varen aconseguir marcar també i d'aquesta manera assolir la segona plaça de la classificació.

Set dies més tard un altre rival col·legí Sant Gaietà B, venent per la mínima (3-2). Els gols de S. Martí i del Gálvez no bastaren perquè els espanyistes tenguessin qualche positiu més i els punts romangueren a Palma.

No es pot dir que d'arrerament la ratxa de resultats sigui molt positiva per al juvenil espanyista ja que després d'empatar a Lluçmajor contra el St. Francesc, i perdre a Palma contra el St. Gaietà, va tornar a perdre (0-1) un altre cop dins Lluçmajor, contra un altre equip col·legial, el Cide B.

Però els nostres representants varen despertar i també el seu goleador, Antoni M. Cantos, conegut per «Espinete» i va esser ell el que va materialitzar el triomf (1-2) de l'equip a costa del R. Calvo A. el qual va perdre en propi feu dos importants punts que permeten a l'Espanya continuar en una còmoda posició a l'espera de partits més difícils.



## FOTO CLAR

Perfumeria

*Reportatges, Fotos d'Estudi,  
Carnet... i una extensa gamma  
de productes de perfumeria*

OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES  
VENDA DE CARRETS

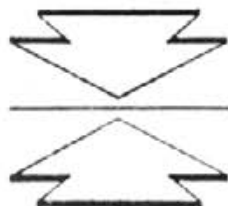
Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

## FINITA

CURANDERA I MASSATGISTA

SON SERRA - PALMA

Informació: Tel. 28 88 40



**CENTRE  
DE  
RECONeixEMENT  
MEDIC - PSICOLOGIC**

**ANTONI ISERN OLIVER**

**LLUCMAJOR**

Carrer Antoni Garcias, 1-a (damunt Ca's Notari)

**certificats  
mèdics per a  
permís de conduir i  
llicència d'armes**

HORARI:  
Dilluns i Dijous de 16,30 a 21 h.



Infantils C.D. Espanya

## Una primera volta que s'ha d'oblidar

Joan Quintana

Abans del partit de dissabte, dia 12 de novembre, entre el Porto Cristo-Espanya, aquests dos equips eren els únics que no havien guanyat cap encontre encara que els del Port de Manacor havien empatat en cinc ocasions per una només els de Lluçmajor. Al final serien els espanyistes els derrotats esdevenint —així l'únic conjunt de Primera Regional tant en el grup A com en el B que no han guanyat en cap ocasió.

Vistes així les coses, sembla que la situació és insalvable però m'agradaria equivocar-me i que la cosa fes un gir de cent vuitanta graus. Si no és així, ja podem anar pensant en el conjunt per a la pròxima temporada, és a dir, alinear majorment jugadors que en la propera campanya continuïn en edat juvenil perquè estiguin conjuntats i tractin de recuperar allò que han perdut.

### CINC PARTITS, CINC DERROTES

Hem de començar comentant el partit del darrer dissabte del mes d'octubre, on els nostres representants visitaren el poble de Petra, per enfrontar-se al titular del mateix nom el qual va donar compte als espanyistes venent clarament per 3-0.

El següent dissabte, a Lluçmajor, es perdia per dos gols de diferència (0-2) tenint com a rival el Bf. R. Llull el qual se'n duria a l'oca els dos positius que li anaren molt bé de cara a la classificació que, abans de jugar el partit, no era molt bona.

Dos conjunts mal classificats es varen enfrontar una setmana després en el port de Manacor i al final del



A. Corbalán, R. Tallon, J. A. Tomàs i J. Ferretjans. Infantils C.D. Espanya

temps reglamentari el triomf seria per al Porto Cristo (2-1), per la mínima. El gol de l'Espanya, segon pel que duim de campionat, va ser marcat per S. Ferrer Bibiloni.

Set dies després una nova derrota davant els aficionats llucmajorers (1-4) contra el Murer que es va fer acreedor a la victòria. Hem de dir que el gol de l'honor llucmajorer va ser aconseguit per Joan A. Tomàs Munar.

La primera volta va acabar dissabte dia 26 de novembre amb una altra derrota (4-0) contra l'Atc. Alaró, equip que sense ser de l'all. món, va donar bon compte dels nostres representants venent sense problemes.

### RESULTATS DE LA PRIMERA VOLTA

En la primera volta que s'ha d'oblidar, aquests han estat els resultats dels nostres infantils entrenats per J. Ferragut i J. Lascolas: Espanya, 0-Badla C.M., 1 Campos, 0-Espanya, 0 Olímpic, 15-Espanya, 0 J.D. Inca, 4-Espanya, 0 Espanya, 1-Barracar, 2 Poblenc, 1-Espanya, 0 J. Sallista, 1-Espanya, 0 Espanya, 0-Escolar, 2 Petra, 3-Espanya, 0 Espanya, 0-B.R. Llull, 2 P. Cristo, 2-Espanya, 1 Espanya, 1-Murer, 4 At. Alaró, 4-Espanya, 0

Alevins C.D. Espanya II Regional

## S'ha perdut el liderat



Ll. Grimalt, J. Salcedo, A. Ginard, J. Ruiz. Alevins C.D. Espanya

### Quintana Castell

La veritat és que des de la nostra darrera informació, els alevins del C.D. Espanya han perdut un poc de força i també el liderat, encara que això darrer no és massa important si tenim en compte que tan sols s'ha arribat a l'equador del campionat.

Dels resultats que resumirem només n'hi ha un que es pot catalogar de molt bo, el que es va jugar a Lluçmajor contra l'Atc. Alaró i que va acabar en golejada com feia molt de temps no s'aconseguia per part dels jugadors entrenats ara per Llorenç Sastre i Jaume Paniza. Respecte als altres tres resultats hi ha poc per contaren sentit positiu.

### LA GOLEJADA DE LA TEMPORADA

Si havia costat molt vèncer dia 22 d'octubre al modest equip de S'Horta, set dies després els nostres representants no varen ser capaços de marcar ni un sol gol al bon porter de La Salle de Manacor i encara que les oportunitats locals no varen ser capaços de marcar ni un sol gol al bon porter de La Salle de Manacor i encara que les oportunitats locals varen ser bastantes, es va deixar fugir un valuós positiu, el primer que vola d'aquesta temporada de Lluçmajor, i el primer punt que han perdut els nos-

tres al.lots.

Però continuaven invictes, fins el 5 de novembre, quan varen acudir al camp del Barracar on es va perdre la imbatibilitat (1-0) per un solitari gol, però segons els que hi eren, el més just hagués estat un empat. Però com que la justícia no és sempre present dins aquest esport, al final i després de cinc jornades, l'Espanya perdia el primer partit, des de que va començar el campionat, contra el Barracar.

Lluny de desmoralitzar-se, una setmana més tard, els nostres alevins varen guanyar a l'Atc. Alaró amb una diferència (9-2) que pels gols es pot catalogar ocm a la golejada de la temporada. En aquests moments, no record cap resultat tan abultat en favor dels espanyistes des de que juguen per aquest camp de Mallorca. No es poden veure en cada partit dos gols de l'equip visitant per nou dels locals, que varen ser transformats per León (3), G. Aguiló (3), Ll. Grimalt (2) i J. Mut.

I per acabar hem d'esmentar una nova derrota de l'Espanya, la segona del campionat, contra el Porto Cristo que, encara que per la mínima (2-1) va vèncer a l'equip blau en el darrer partit del qual tenim notícia. En aquesta ocasió el gol visitant va ser aconseguit per Ll. Grimalt, màxim realitzador de l'equip amb deu dianes.

Benjamins C.D. Espanya Grup Manacor

## En la zona intermitja



J.M. Garcia, A. Ferragut i P. Janer. Benjamins C.D. Espanya.

### Quintana

Continua el Campionat del C.I.M. que patrocina el futbol benjamí on hi prenen part més de 1.500 al·lots dividits en sis grups, tres de Ciutat i tres de pobles. En el grup B, zona de Manacor, es troben els nostres representants del C.D. Espanya entrenats pels germans Morrell i per G. Bibiloni.

Fins a la data d'escriure aquesta ressenya hem de dir que s'han disputat vuit jornades on s'ha vençut en tres ocasions, empatat en dues i perdudes altres tres. S'han marcat onze gols i se n'han encaixat tretze, figurant en la zona intermitja de la classificació general amb vuit punts.

Abans de resumir els encontres oficials que coneixem des de la darrera informació hem de dir que el passat 29 d'octubre —jornada de descans— va ser aprofitada per jugar un amistós a Llucmajor contra el Montuïri, equip que també participa en aquest torneig, en el grup A (també de pobles). Al final del temps reglamentari la victòria (4-2) va ser per als de casa amb tres gols d'Antoni Ferragut i un de Joan Gírmalt.

### UN NOVEMBRE AMB UN POC DETOT

La veritat és que aquests quatre partits de novembre

han estat un resum de tot, però sempre cap dubte ha abundat més el bo que no el dolent. El primer partit jugat durant aquest mes va ser contra l'escolar, un conjunt que ocupa una zona còmoda i que al final seria vençut (2-0) pels de Llucmajor. Els representants de Capdepera i Cala Ratjada varen causar una bona impressió però finalment serien derrotats per l'Espanya amb dos gols de Ferragut.

El dissabte següent els nostres representants varen viatjar al port de Manacor i en un memorable encontre varen aconseguir un empat a tres gols davant d'un qualificat conjunt com és el Porto Cristo que aconseguiria perforar en tres ocasions el marc espanyista però els gols de Ferragut (2) i de Jaume Cerdà deixaren la lluita en un empat.

Dia 19 de novembre va visitar Llucmajor, el líder del grup, el Cala Millor. Els portenys se'n durien els dos punts al vèncer (0-1) per la mínima, però hagueren de lluitar molt abans de doblegar un conjunt local el qual no es va entregar en cap moment.

Finalment, el darrer resultat que coneixem és la victòria (0-1) contra el Barracar en propi camp, amb un gol d'Antoni Ferragut Comino, el qual va donar el triomf a l'equip llucmajorer i el destaca com a màxim realitzador, amb 9 d'ianes.

Coses del futbol

## Vist, llegit o contat

Joan

Voldria començar aquesta nova secció, contant coses que he vist, he llegit o he sentit, durant aquest any que duc en aquest tema del futbol. I ho he posat per aquest ordre: vist, llegit o contat, perquè, naturalment, allò que mereix més credibilitat és sempre allò que hom veu, després el que es llegeix, sempre amb algunes reserves, i finalment, allò que em poden haver contat, la qual cosa, de vegades encara resulta difícil de creure després d'haver-n' hillevat la meitat.

Per això, sempre començaré amb l'adjectiu corresponent, segons he vist, segon he llegit o segons m'han contat. Això sí, sempre amb «coses de futbol», perquè si no es demostra el contrari és l'esport que mou més masses del món.

### SEGONS HE LLEGIT...

Quan es tira un penaltí i dona a un dels pals, no pot rematar el mateix jugador per la senzilla raó que un jugador no pot tocar la pilota dues vegades seguides en una tretada de pilota aturada.

...Un jugador que per algun motiu ha perdut una bota, no pot jugar la pilota amb un peu descalç i, en cas de marcar un gol, seria anul·lat i l'equip en qüestió, castigat amb una falta indirecta.

...El descans d'un partit és obligatori i ha de ser com a mínim de cinc minuts i un màxim de deu.

### SEGONS HE VIST...

El C.D. Espanya de l'Regional Preferent ha tengut quatre arbitratges sensacionals en el mes de novembre. Me referesc al col·legiat Diaz el qual va dirigir el Campos-Espanya i que va acabar amb victòria visitant per 1, anul·lant un gol al Campos, la qual cosa molts no s'haurien atrevit.

El senyor Martos, que va arbitrar l'Espanya-Soledat i que va fer una labor perfecta, malgrat l'empat a zero, assenyalant un penaltí a favor dels locals, la qual cosa no va ser aprofitada. El jutge Molina, que fou el director de l'encontre Andratx-Espanya que va concloure amb un 0-2 i que va amonestar sis jugadors visitants, sense cohibir-se expulsant un setè, i l'àrbitre, De Gracia, en el partit Espanya-Atc. Rafal, que va tenir la valentia d'assenyalar una pena màxima, en el darrer minut, la qual cosa va significar que els dos punts quedaven a Llucmajor (pensem que quasi mai no es piten en aquests casos).



# sa teulera

D'INTERIOR I  
EXTERIOR  
CENTRES - RAMS DE NUVIA  
PLANTES - CORONES

C. Campos, 80 - Tel. 66 01 76

Futbol d'empreses

# I Torneig PSOE

J.Q.

Organitzat per l'Agrupació Socialista de LLucmajor, va tenir lloc en el Camp Municipal Llucmajorer, el torneig triangular de Futbol d'Empreses entre els equips Rtrant. Tropical, Papereria Ferrer i Izzy Publicitat. Es va començar en un ambient fred, i a mesura que s'han anat succeint partits, la cosa s'ha anat caldejant per l'incert dels marcadors, ja que fins al darrer encontre no s'ha decidit la classificació els resultats de la qual han estat els següents:

Izzy Publicitat, 0 - Papereria Ferrer (S'Arenal), 0  
 Papereria Ferrer, 1 - Restaurant Tropical, 1  
 Restaurant Tropical, 3 - Izzy Publicitat, 6

Classificació:

Izzy Publicitat, 3 punts.  
 Papereria Ferrer, 2 punts.  
 R. Tropical, 1 punt.

Màxim golejadors: Izzy Publicitat (Roldan)  
 Menys golejat: Papereria Ferrer (Porter).

Al final del darrer encontre el batle J. Monserrat va procedir a l'entrega dels trofeus PSOE, «SA NOSTRA», i «RESTAURANT GISELA» als capitans dels respectius equips i les copes de ÒPTICA LLUCMAJOR i RESTAURANT TROPICAL, als respectius guanyadors.



## Cristaleria Llucmajor

JOAN MOREY

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color  
 Decorats - Vidrieres artístiques

Ronda Migjorn, 105 Tel. 66 14 93 LLUCMAJOR

## DOLÇ I SALAT

FRUITS-SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Empresa en plena expansió

# SOLICITA

PERSONAL AMBOS SEXOS PARA  
 GESTION COMERCIAL EN LLUCMAJOR

SE EXIGE

Cultura media  
 Buena presencia

SE OFRECE

Buenos ingresos  
 Posibilidad de promoción a corto plazo

Interesados llamar al teléfono 620146 (De 12 a 14 h)



FOTO ESTUDI  
 REPORTATGES  
 FOTOGRAFIA INDUSTRIAL  
 I PUBLICITÀRIA

C/ d'Es Vall, 21 - Tel. 66 00 29



La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37  
 Teléfono 66 04 69  
 LLUCMAJOR (Mallorca)



TALLER AUTORITZAT

ANTONI ROSSELLO RAMIS

Carrer Navarra, 4-6 - Tel. 66 09 28



Desembre 1988

Continua la competició a les diferents categories del bàsquet regional a Mallorca i pel que fa a la participació Llucmajorera no es pot estar gaire content. Un sol equip destaca per damunt els altres i aquest és l'equip juvenil masculí. Marxa segon a la classificació després del líder Gesa Alcudia amb un sol partit perdut, va ésser el passat diumenge dia 28 de Novembre quan va caure derrotat a la pista de l' ara líder per una diferència de 14 punts. Aquesta derrota no és massa escandalosa i permet mantenir l'esperança de poder remuntar la diferència en el partit de tornada.

Dins les altres categories les coses no van tan bé com caldria esperar. Hi ha dos equips que encara no han tenguut l'oportunitat de guanyar cap dels quatre partits jugats fins el moment de tancar aquest número de la revista, i que són els cadetes femenins i masculins. No ocupen el darrer lloc de la classificació perquè a les dues categories hi ha un equip que a més d'haver perdut també tots els partits, ho ha fet per un marge de punts més gros; així doncs els dos equips cadetes ocupen la penúltima posició de

les categories respectives.

El junior masculí era un equip que havia començat bastant bé, però que darrerament ha perdut algun partit que no havia de perdre. Pot ésser especialment important que a alguns dels jugadors els hi faltin l'experiència que dona el començar a jugar, des de petits, competicions federades. Hi ha jugadors que aquest és el primer any que juguen a bàsquet de manera seriosa i això és una cosa que cada vegada es veu menys. Si a més a més afegim que els més experimentats estan pensant més en l'equip senior que en el junior dona com a resultat tenir l'equip a les posicions intermitges de la taula amb quatre par-

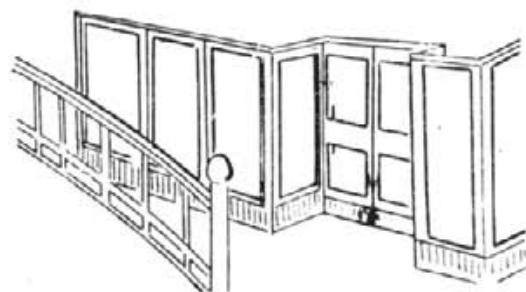
tits guanyats i cinc perduts just acabant el mes de Novembre.

Per acabar podem comentar breument el paper de l'equip senior que fins al moment és complement decebedor. Es troba al tercer lloc del grup amb quatre partits guanyats i tres perduts. No ha estat capaç de guanyar cap dels partits que es podrien considerar importants contra els únics equips de categoria del grup com són el Costa Calvià i La Glòria Optica Abel. I no només això, sinó que després dels darrers resultats, és d'importància vital el partit jugat dins Andratx, on davant un equip que no és res de l'altre món es va guanyar tan sols d'un punt amb bastanta sort en els

darrers minuts. D'haver-lo perdut, en aquests moments es trobaria a la quarta posició quedant defora dels tres primers que passen a la següent fase. És una llàstima que un equip com el d'enguany, pentura un dels millors dels darrers anys, faci un paper tan poc alentador, cal esperar que n' Alejandro Segura sàpiga inculcar l'esperit de victòria que l'equip necessita, i de cara a la segona volta canviïn els resultats, especialment en el pavelló de Llucmajor que en altres campanyes, amb el suport del públic, que pentura va faltar un poc en aquesta, es varen viure partits de gran qualitat i emoció.

Sebastià Monserrat.

## Bàsquet Llucmajor



**FERROS ARTÍSTICS  
I FORJATS  
ESPECIALITAT EN  
TREBALLS D'ALUMINI**

CERRAJERIA

*Jaime Maimó*

Villa de Madrid, 4  
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR  
(MALLORCA)

**NAIXEMENTS**

Sebastià Julià Rosselló nasqué dia 3-XI, fill de Pau i Magdalena.

Esteban Francisco Roca Bibiloni, nasqué el 7-XI, fill d'Esteban i Magdalena.

Damià Adrover Bover, nasqué el 4-XI, fill de Bartomeu i Isabel.

Victòria Izquierdo Henderson, nasqué el 9-XI, filla de Joan i Georgina.

Miguel Angel Rigo Roig, nasqué el 10-XI, fill de Gabriel i Margarita.

Rafel Ballester Coll, nasqué el 17-XI, fill de Joan i Antònia.

Joan Miguel Ferragut Pujol, nasqué el 11-XI, fill de Bernard i M<sup>a</sup> Teresa.

M<sup>a</sup> Coloma Mut Garcia, nasqué el 22-XI, filla d'Ignaci i Margarita.

M<sup>a</sup> Isabel Mut Garcia, nasqué el 22-XI, filla d'Ignaci i Margarita.

Daniel Llompart Humbs, nasqué el 20-XI, fill de Jeroni i Edith.

Margalida Torres Salvà, nasqué el 22-XI, filla d'Antoni i Magdalena.

Marc Garau Gomila, nasqué el 25-XI, fill de Bernard i Margalida.

**MATRIMONIS**

Joan Izquierdo Jiménez i Georgina Wright es casaren dia 27-XI, al Jutjat

de Pau.

Joan Antoni Risueño Jiménez i Petra López Cifuentes es casaren dia 4-XI a Ntra. Sra. de la Victoria.

Josep Rodríguez Martín i Emilia Inieste Navarro, es casaren dia 5-XI a Ntra. Sra. de la Lactància.

Josep Francesc Soler Catalán i Maria Josep Centeno Flores, es casaren dia 15-XI a l'església Parroquial.

Josep Fernández León i Miquela Isabel Garau Hauffman, es casaren dia 5-XI a Ntra. Sra. de la Lactància.

Joova Porras Pérez i Úrsula Deichmann, es casaren dia 10-XI al Jutjat de Pau.

Bartomeu Joan Amengual Barceló i Margalida Gual Perelló, es casaren dia 29-X a Sant Bonaventura.

Matias Noguera Pons i M<sup>a</sup> Morell Bortone, es casaren dia 19-XI a Sant Bonaventura.

Ovidi Lago Ramos i Encarnació Fernández Oliva, es casaren dia 12-XI a Ntra. Sra. de la Lactància.

Miguel Canyelles Horrach i Isabel Bibiloni Molina, es casaren dia 30-VII a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.

Josep Riera Nicolau i Francisca Obrador Julià, es casaren dia 5-XI a l'església Parroquial de San Miquel.

Jeroni Mas Mojer i Concepció Morlà Tomas, es casaren dia 18-XI a l'esglé-

sia SCCC.

**DEFUNCIONS**

Magdalena Llompart Taberner, morí dia 28-X als 81 anys.

Francisca Salvà Ballester, morí dia 29-X als 80 anys.

Salvadora Vidal Vidal, morí dia 11-XI als 96 anys.

Onofre Mut Tomàs, morí dia 15-XI als 98 anys.

Joan Antoni López Elvira, morí dia 12-XI als 27 anys.

Tomas López Elvira, morí dia 12-XI als 22 anys.

Carmelo López Elvira, morí dia 12-XI als 21 anys.

Josep Maria López Elvira, morí dia 12-XI als 36 anys.

Oscar López Barrios, morí dia 12-XI als 11 anys.

Catalina Ros Canyellas, morí dia 25-XI als 80 anys.

Francisca Martorell Verger, morí dia 26-XI als 86 anys.

Antoni Morell Huguet, morí dia 27-XI als 84 anys.

Maria Vidal López, morí dia 1-XI als 77 anys.

Julià Rosselló Borrás, morí dia 4-XI als 56 anys.

**Climatologia del mes de novembre a Lluçmajor: temperatures i pluviometria**

**TEMPERATURES**

Les dades enregistrades a Lluçmajor casc urbà, ens mostren com a les dues primeres setmanes vàrem gaudir d'unes temperatures altes, que baixaren dins la tercera setmana, fins arribar al dia 21 que acusaren una forta baixada; com tothom deu recordar la fredorada d'aquells dies, donant lloc que un bon grapat de cases llucmajoreres es decidissin a fer les matances, amb tota la tranquil·litat que donen aquests dies freds i secs tan característics del mes de Novembre.

La mínima del mes va esser el dia vint-i-cinc en 3,4 i la màxima dia quatre en 20 graus.

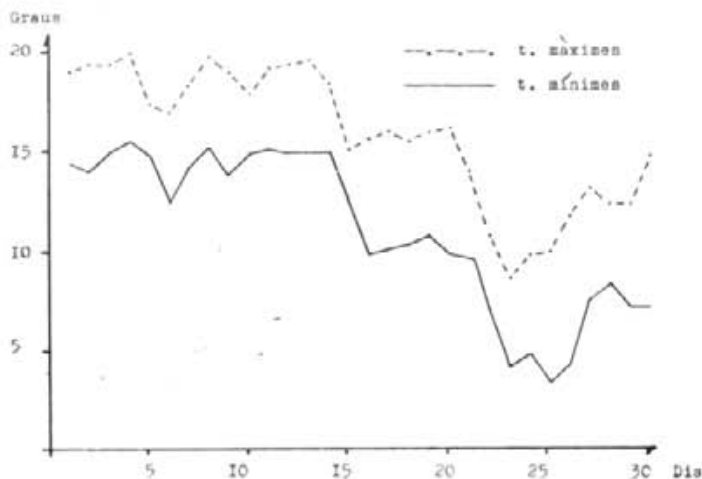
**PLUVIOMETRIA**

La pluja ens va visitar poques vegades. Els dies u i dos amb brusques quasi inapreciables, dia nou amb 10 l/m<sup>2</sup> i dia onze amb la important quantitat de 27,8 l/m<sup>2</sup>, també dia deu es varen registrar 0,51 l/m<sup>2</sup>.

Per tant, durant aquest mes passat va ploure un total de 38,5 l/m<sup>2</sup>, repartint-se principalment en dues plogudes, una el dia nou i l'altre el dia onze. Esperem idò, que aquest mes de desembre ens depari pluges més abundants, a fi d'afavorir un poc les nostres foraviles.

Bartomeu Font

GRÀFIC DE TEMPERATURES MÀXIMES I MÍNIMES





## Pe's forat d'es moix

Sa merda arriba fins a l'aljub de Bennoc. L'any passat ja en parlàrem i els foravilers continuen indignats. Per al nostre Ajuntament tot és qüestió de prioritats, ja que primer és gastar 45.000.000 al millor carrer de S'Arenal que fer funcionar la depuradora i no tirar les aigües contaminades a un avenc.

Segons tenim entès, les aigües de Ca s'Hereu ja estan contaminades.

Senyor batle, això pot ser tan perillós com allò d'Aquacity a l'hora de demanar responsabilitats per atentar contra la salut pública. És ben hora que poseu fil a l'agulla i cerqueu qualche solució, abans que vengui imposada per via judicial.



## TALLERS LLUCMAJOR

SERVEI OFICIAL



Reparacions en general  
Planxisteria i pintura

Ronda de Ponent, s/n. Tel. 66 12 67 (LLUCMAJOR)



## CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE  
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí  
Optica Optometrista  
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74 S'ARENAL

C	X	O	P	V	M	T	L	A	L
A	G	B	O	T	A	I	H	N	M
L	M	L	S	G	U	M	F	A	V
C	A	I	E	S	R	E	J	C	H
E	T	R	M	A	E	D	A	I	B
T	E	N	J	B	B	G	E	R	D
I	U	V	F	A	L	D	A	E	A
M	Q	H	F	T	J	J	T	M	F
U	A	D	I	A	R	E	S	A	O
O	J	N	C	A	L	Ç	O	N	S

## SOPADELLETRES

Cerca 8 noms de peces de vestir. Poden estar horitzontals, verticals, per amunt, per avall, cap a la dreta i cap a l'esquerra.

## ENDEVINALLA

¿Quin arbre és qui fa sa fruita  
més petita que un ciuró,  
primer verda, llavors groga  
llavors negra just carbó,  
i ets al.lots, es vells i ets homes  
no s'umplenes butxacó,  
la xupeni llavors tiren  
es pinyol com un carbó?

El personatge misteriós és Jaume Clar Clar.

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

PASTISSERIA

**Ca'n Lluc**

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 660669  
LLUCMAJOR (Mallorca)

# ENS FIAMM DE LES BATERIES FIAMM

ELS DUU SORT PER A AQUESTS NADALS



**¡500.000 PTS.!**

Quan compri o li instal·lin una bateria FIAMM demani el seu bitllet per al sorteig

Distribuidor:

**COMERCIAL  
GARCIA**

## NUEVAS MOTOSIERRAS

**KOMATSU  
ZENOAH**

### POTENTES Y LIGERAS PARA TODAS LAS APLICACIONES PROFESIONALES

Son las más ligeras y con mayor potencia en su clase para el profesional.

Las nuevas motosierras profesionales para un alto rendimiento.

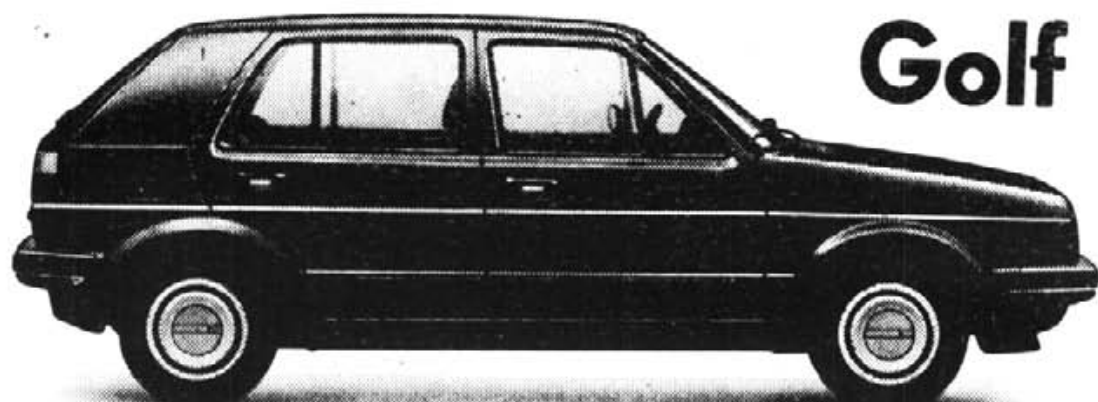


OBSEQUIAMOS CON  
CADA MOTOSIERRA UN  
AUTO-RADIO CASSETE  
Y UNA CADENA PARA  
REPUESTO. HASTA EL 31/12/88

**COMERCIAL  
GARCIA**  
Y SERVICIOS, S. A.

Ronda Migjorn, 206  
LUCMAJOR

*Alcance el «INCREIBLE» Precio del*



**Golf**

*Sprinter*



**AGENT OFICIAL**



**Rubí Automóviles**  
**Llucmajor, S.A.**

*Cra. S'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34*  
*66 16 18*

**LLUCMAJOR**